

LITURGIJSKO-PASTORALNI LIST

ŽIVO VIRELO

Hrvatski institut za liturgijski pastoral pri Hrvatskoj biskupskoj konferenciji • GOD. XL • CIJENA: 2 €

20+G+M+B+24

12A

BLAGOSLOV OBITELJI

od 25. prosinca 2023. do 13. siječnja 2024.

LITURGIJSKO - PASTORALNI LIST

Živo vrelo

Inicijali tradicionalnih imena mudraca/kraljeva (Gašpara, Melkiora i Baltazara) zajedno s tekućom godinom upisani na vratima kuća.

God. XL. (2023.)
Liturgijsko-pastoralni list
za promicanje liturgijske obnove

Glavni i odgovorni urednik:
Mario Kopjar

Uredničko vijeće:
Mario Kopjar, Zvonko Pažin,
Ivica Raguž, Milan Dančuo,
Ivan Bingula

Predsjednik uredničkog vijeća:
mons. Zdenko Križić

Uredništvo:
Mario Kopjar, Vječna Tadić Stepinac

Grafička priprema:
Siniša Kolar, HILP

Izdavač i nakladnik:
Hrvatski institut za liturgijski pastoral
pri Hrvatskoj biskupskoj konferenciji
Ksaverska cesta 12a
10000 ZAGREB

Telefon: 01 5635 050
e-mail: hilp@hilp.hr
www.hilp.hr

Tisak:
Grafika Markulin, Lukavec

ISSN 1331-2170 – UDK 282

UREDNIKOVA RIJEČ

Blagoslovljene obitelji 1

NAŠA TEMA: BLAGOSLOV OBITELJI

Zvonko Pažin: Blagoslov obitelji o Bogojavljenu 2

Tomislav Hačko: Godišnji blagoslov obitelji
u njihovim domovima 10

OTAJSTVO I ZBILJA

Biblijsko-teološka razmišljanja:
D. Tepert, J. Bošnjaković, A. Vučković, I. Bodrožić, D. Pezer

Rođenje Gospodinovo 18

Sveta Obitelj 22

Sveta Marija Bogorodica 26

Bogojavljenje 30

Krštenje Gospodinovo 34

U DUHU I ISTINI

M. Martinjak: Navještaj Božića 38

Blagoslovljene obitelji

Lijepi običaji koji su nastajali kroz dugi niz godina, njegovani u prostoru zajednice s kojom su rasli, prikazuju odnos ljudi prema stvarnostima iz osobnog života, živu sliku događanja kojima žele na poseban način istaknuti njihovu važnost i usmjeriti nas na čežnju za bogatstvom ljudskog izričaja. Iako sve više pritisnuti teretom modernog vremena i pogledom na svijet, ne možemo se zatvarati u sebe i pogrbljeno hodati pred iskrivljenom stvarnošću. Samo zdravljem, koje neizostavno spominjemo u svojim stalnim željama, možemo sačuvati ovaj svijet stabilnim i nepokvarljivim. Ne postoji zdravo društvo bez zdravih obitelji. Zdravljem duše i tijela obitelji, svijet postaje topao i miran dom svakome čovjeku. Trebaju nam blagoslovljene obitelji.

U našem narodu postojao je lijepi običaj na Badnjak, koji se čuvao i prenosio s osobitim dostojanstvom. Nakon kićenja božićnog drvca i pravljenja jaslica, u kuću bi se donijela slama i stavila pod stol, na nju bi legla djeca, te tako zajedno spavala na slami poput Isusa u štatici. Obiteljski stol, mjesto zajedništva i tjelesnog hranjenja, s Bogom postaje kolijevka ljubavi. Ovaj običaj podsjećao bi djecu i starije na toplinu i mir koje samo Bog može dati dok se obitelj poštuje i voli. Ne postoji slađi kruh od onoga kojim Gospodin hrani. Ako bi nešto od hrane i palo sa stola, ne bi se samo podiglo i bacilo, nego bi se prije poljubilo, a po mogućnosti i spalilo, samo da Božji dar ne završi jednostavno bačen u smeće. Sve je Božji dar!

Treba nam blagoslov, ali kako to shvatiti ako smo na Boga zaboravili? Kako ga primiti u svoj dom? Ako ga i pustimo k sebi, s kim će i kako razgovarati, ako nitko od ukućana ne želi s njim razgovarati, a niti ga slušati? »K svojima dođe i njegovi ga ne primiše.« (Iv 1, 11). O, zaista, lijepih li običaja dok su djeca željela osjetiti slamicu na kojoj spava maleni Isus. Danas, dok pomalo blijede sjećanja na lijepe običaje te dok se čovjek nezdravo i neodgovorno ponaša prema Stvoritelju i njegovoj stvarateljskoj moći, potrebno je prije svega učvrstiti svoj odnos s Bogom. Samo čovjek pomiren s Bogom i blagoslovljen može mirno spavati u kolijevci ljubavi. Molimo da nam obitelji budu blagoslovljene!

Svim dragim suradnicima i čitateljima čestitam Božić te želim blagoslovljenu novu 2024. godinu.

Urednik

Blagoslov obitelji o Bogojavljenju

ZVONKO PAŽIN

Blagoslov obitelji o Bogojavljenju uvršten je u Dodatak Rimskog obrednika tek koncem 19. st. Međutim, blagoslov obitelji o Bogojavljenju se kao vlastiti obred pojavljuje u austrijskim i hrvatskim obrednicima još puno ranije, u 18. i u 19. st.

URimskom obredniku koji je vrijedio do Drugog vatikanskog koncila nalazimo nekoliko obreda blagoslova kuća: Blagoslov kuća na Veliku subotu i u ostalo uskršno vrijeme, Blagoslov kuće izvan uskršnog vremena, Blagoslov mjesta ili kuće te Drugi blagoslov kuće. Blagoslov obitelji o Bogojavljenju uvršten je u Dodatak Rimskog obrednika tek koncem 19. st. Međutim, blagoslov obitelji o Bogojavljenju se kao vlastiti obred pojavljuje u austrijskim i hrvatskim obrednicima još puno ranije, u 18. i u 19. st. Budući da je ovaj blagoslov obitelji tradicionalno vezan uz blagoslov vode koji je u našim krajevima bio upravo o Bogojavljenju, pokazat ćemo i jedan i drugi obred.

Blagoslov vode o Bogojavljenju

Sredinom 4. st., kada se u Rimu počeo slaviti Božić, na Istoku se 6. siječnja počelo slaviti Bogojavljenje (grčki *Epiphania* – *Pojavak*). Zašto baš toga dana? Prema egipatskom računanju zimski je solsticij bio 6. siječnja. Pogani su u Egiptu toga dana bdjeli u čast djevice Kore koja rađa Heliosa – Boga sunca. Vjerovali su da toga dana sunce daje posebnu snagu vodama, pa su tom prigodom uzimali vodu iz fontana ili iz Nila. Prema tome, u slavljenju Bogojavljenja istoga dana kada je padao i spomenuti poganski blagdan vidimo *inkulturaciju*, postupak kojim se kršćanska otajstva (ovdje *pojavak* Kristov) stavlja u okvir slavljenja poganskih svetkovina, čime se one potiskuju, a ostaje slavljenje kršćanskoga otajstva. Do konca 4. st. Bogojavljenje se na Istoku slavilo kao blagdan Kristova rođenja, ali i krštenja u Jordanu. Početkom 5. st. zapadni je blagdan Božić dospio na Istok, gdje se onda 25. prosinca slavilo Kristovo rođenje, poklon pastira i mudraca, a na Bogojavljenje isključivo Kristovo krštenje. Nadalje, kako se došašće počelo shvaćati kao druga korizma, uskoro je nastao običaj da se na Bogojavljenje slavi i krštenje odraslih, iako se prvotno, još od 3. stoljeća krštenje podjeljivalo u vazmenom bdjenju. Sljedeći korak je onda bio logičan: kako se u vazmenom bdjenju svečano blagoslivljala voda za krštenje, trebalo je to učiniti i uoči

Gregorio Fernández,
Krštenje Isusovo, 1630.

Bogojavljenja. Nakon toga, kada više nije bilo odraslih krštenika, na ovaj je blagdan na Istoku zadržan blagoslov vode.

Na Zapadu je sv. Ambrozije prvi koji uz poklon mudraca spominje još otajstva Isusova krštenja i svadbe u Kani Galilejskoj. Kristovo krštenje u Jordanu kao sadržaj Bogojavljenja iz Galije je preneseno u Rim poslije Grgura Velikoga. Uz krštenje Isusovo u Jordanu povezana je ideja duhovnih zaruka Krista i Crkve, te se na Bogojavljenje spominje čudo na svadbi u Kani Galilejskoj. Prema tome, iako je na Zapadu na Bogojavljenje naglašeno otajstvo pohoda mudraca novorođenom Isusu, ipak su u bogoslužju

Bartolomé Esteban Murillo,
Svadba u Kani, 1672.

prisutna i druga dva otajstva: Isusovo krštenje i čudo u Kani Galilejskoj. To je vidljivo i danas u Časoslovu. Antifona evanđeoskog hvalospjeva Jutarnje na svetkovinu Bogojavljenja glasi: »Danas je s nebeskim zaručnikom Crkva vjenčana jer u Jordanu Krist oprala njezine zločine; hrle s darima mudraci na kraljevsku svadbu, i vino što iz vode postaje veseli svatove«. Slično i antifona II. Večernje: »Trima čudesima proslavljen blagdan slavimo: danas zvijezda mudrace privede k jaslama; danas postaje vino iz vode na svadbi; danas na Jordanu Krist primi krst od Ivana da nas spasi.«

Pored svega toga, na Zapadu nije zaživio istočnjački običaj blagoslova vode na Bogojavljenje, tako da toga blagoslova nema u Rimskom obredniku iz 1614. niti u drugim Rimskim obrednicima sve do konca 19. st. Međutim, u katoličkim krajevima gdje se u određenoj mjeri osjećao utjecaj Istoka, to jest u južnoj Italiji i u Hrvatskoj, ipak se javlja običaj blagoslivljanja vode o Bogojavljenju. Tako je već u 11. stoljeću na Zapadu poznat »Red bogojavljenjskog blagoslova svetih voda prema redu Istočnih crkava«. Koliko je u nas blagoslov vode o Bogojavljenju važan, vidljivo je i iz naziva:

u Dalmaciji te u nekim dijelovima Bosne i Hercegovine Bogojavljenje se naziva »Vodokršće«, to jest dan kada se voda »krsti«, odnosno blagoslivlje. Iako je u teološkom i liturgijskom smislu najvažniji blagoslov vode u Vazmenom bdjenju, u svijesti je vjernika u našim krajevima da se voda blagoslivlja uoči Bogojavljenja i tom prigodom oni tu blagoslovljenu vodu nose svojim kućama. Prvo svjedočanstvo ovoga blagoslova u nas nalazimo u *Ritualu Rimskom*, što ga je na hrvatski preveo i uredio Bartol Kašić i izdao u Rimu 1640. U Dodatku toga obrednika nalazimo *Blagossov od vodae, kojise cinij u nadvecerye od Vodokaerscta*. Nakon toga je ovaj obrazac blagoslova – kako ga donosi Kašić – uz neznatne razlike ušao i u druge obrednike, kao i u Strossmayerov iz 1878. Konačno, Kongregacija obreda 1890. blagoslov vode o Bogojavljenju uvrštava u Rimski obrednik. Ovaj je blagoslov nešto drugačiji od Kašićevog, ali je struktura vrlo slična. Taj je blagoslov uvršten i u hrvatsko izdanje Rimskog obrednika iz 1929.

Godine 1984. objavljeno je tipsko izdanje Blagoslova prema Rimskom obredniku u kojem nema blagoslova vode o Bogojavljenju. Nakon tri godine objavljen je i hrvatski prijevod koji u Dodatku donosi blagoslov vode o Bogojavljenju, koji je onda uvršten i u sljedeće izdanje. U Obredniku iz 1987. daje se u napomenama povijest nastanka ovoga blagoslova. Veli se da je Bogojavljenje vezano uz zimski solsticij, te je njegova uspostava značila suprotstavljanje poganskim blagdanima. Budući da se vjerovalo da toga dana sunce daje posebnu snagu vodama, kršćani su naglašavali da je Krist ono »Mlado sunce s visine« (usp. *Lk* 1,78). Kako je naša Crkva bila u bližem doticaju s Istočnom Crkvom, blagoslov vode uoči Bogojavljenja proširio se i u nas. Na koncu Napomene zaključuju da se ovaj obred može slaviti u misi ili izvan mise, te da ovaj blagoslov zamjenjuje onaj iz Rimskog obrednika iz 1929.

Evo kako je ustrojen Red blagoslova izvan mise. Na početku je znak križa te trojstveni blagoslov. Nakon uvoda slijedi evanđelje *Mk* 7,1-11 (krštenje Isusovo) a zatim *Ps* 29 (»Prinesite Gospodinu, sinovi Božji«) s antifonom »Gospodin nad vodama stoluje«. Slijede litanije Svih svetih. Nakon toga se može blagosloviti sol i to molitvom iz prethodnog Obrednika, a onda se govori novosastavljena molitva blagoslova vode. Nakon toga služitelj (svećenik ili đakon) poškropi puk vodom i zaključi riječima: »Neka nam ova voda bude spomen Kristovog i našeg krštenja i novoga života po zakonu kraljevstva Božjega.«

Obrednik iz 2007. predviđa samo blagoslov vode u misi. Uvodne su napomene kraće i ne spominju pogansku podlogu ovog blagdana na Istoku. Obred koji slijedi nakon misne homilije istovjetan je onome iz prethodnog izdanja, s time da se prvo donosi obrazac blagoslova vode, a onda – gdje je običaj – obrazac blagoslova soli.

... uskršno vrijeme za puk nije bilo prikladno zbog poljodjelskih radova. Zbog toga se blagoslov domova o Bogojavljenju pokazao prikladnijim, jer u to doba godine tih radova nije bilo. Drugi bi razlog bio taj, što se o Bogojavljenju blagoslivljala voda, pa se činilo zgodnim da se domovi blagoslivljaju tom novoblagoslovljenom vodom. Konačno, bilo je slikovito da svećenik pohađa domove svojih vjernika o Bogojavljenju, kao što su mudraci pohodili novorođenog Spasitelja.

Iz običaja su se inicijali tradicionalnih imena mudraca/kraljeva (Gašpar, Melkior i Baltazara) zajedno s tekućom godinom upisivali na vratima kuća u poznatom obliku 20+G+M+B+24.

Blagoslov obitelji o Bogojavljenju

Kako to da je u vlastitim obrednicima nastao blagoslov kuća o Bogojavljenju, iako je Rimski obrednik predviđao blagoslov domova o Uskrsu ili u neko (neodređeno) drugo vrijeme? Razlog je vrlo vjerojatno taj, što uskrsno vrijeme za puk nije bilo prikladno zbog poljodjelskih radova. Zbog toga se blagoslov domova o Bogojavljenju pokazao prikladnijim, jer u to doba godine tih radova nije bilo. Drugi bi razlog bio taj, što se o Bogojavljenju blagoslivljala voda, pa se činilo zgodnim da se domovi blagoslivljaju tom novoblagoslovljenom vodom. Konačno, bilo je slikovito da svećenik pohađa domove svojih vjernika o Bogojavljenju, kao što su mudraci pohodili novorođenog Spasitelja. Taj je motiv vidljiv iz obreda, kao i iz običaja da su se inicijali tradicionalnih imena mudraca/kraljeva (Gašpar, Melkior i Baltazara) zajedno s tekućom godinom upisivali na vratima kuća u poznatom obliku 20+G+M+B+24, kako se i danas može vidjeti na naljepnicama za blagoslov kuća. Ovdje ćemo prvo prikazati obred blagoslova kuća o Bogojavljenju prema starijim obrednicima, a zatim blagoslov obitelj prema našim važećim obrednicima.

a) Stariji obrednici

Obrednici iz Salzburga (1740.), Beča (1774.) i Brixena (1827.) donose kratak obred na latinskom. Moli se himan »Veliča« s antifonom na početku i na

kraju: »Otvoriše blago svoje, prinesoše mudraci Gospodinu zlato, tamjan i smirnu.« Slijedi molitva Bogojavljenja: »Bože koji si na današnji dan«. Istovjetan obred na hrvatskom jeziku nalazimo i u obredniku biskupa Ožegovića iz 1859.

Naši stari obrednici donose opširniji blagoslov domova o Bogojavljenju. Obred je sastavljen na osnovu molitava koje su se uzimale u osmini Bogojavljenja prema našim vlastitim Časoslovima, dok je završna molitva bila iz blagoslova kuća prema Rimskom obredniku. Rimski obrednici iz 1893. i 1929. te Đakovački i Zagrebački iz 1933. donose istovjetan obred (Đakovački se obred iz 1878. tek neznatno razlikuje):

Nakon pozdrava: »Mir kući ovoj« i odgovora: »I svima koji prebivaju u njoj« slijedi antifona Bogojavljenja iz Časoslova: »S istoka dođoše Mudraci u Betlehem, da se poklone Gospodinu, otvoriše blago svoje i priniješe dragocjene darove; zlato velikomu Kralju, tamjan pravomu Bogu, miru njegovu ukopu. Aleluja« te hvalospjev »Veliča«. Dok se moli Očenaš, dom se poškropi blagoslovljenom vodom i okadi. Nakon rezponsorija: »Svi će iz Sabe doći. Noseći zlato i tamjan« slijedi zborna molitva Bogojavljenja:

»Bože koji si na današnji dan Jedinorođenca svoga objavio narodima po zvijezdi prethodnici, podaj milostivo da mi, koji smo te već upoznali po vjeri, budemo privedeni onamo, gdje ćemo gledati tvoju uzvišenu krasotu.«

Slijedi rezponsorij Bogojavljenja i završna blagoslovna molitva:

»Prosvijetli se, prosvijetli, Jeruzaleme, jer dođe svjetlost tvoja, i slava Gospodnja iziđe nad tobom, Isus Krist iz Djevice Marije. I ići će narodi u svjetlu tvojem i kraljevi u sjaju što ti zasja. I slava Gospodnja iziđe nad tobom.

Pomolimo se. Blagoslovi, Gospodine, Bože svemogućí ovu kuću, da bude u njoj zdravlje, čistoća, pobjedna krepost, poniznost, dobrotá i blagost, potpuno izvršivanje zakona i zahvaljivanje Bogu Ocu i sinu i Duhu Svetomu, i neka ovaj blagoslov ostane na ovoj kući i na njezinim stanovnicima. Po Kristu.

b) Važeći obrednici

Tipsko izdanje važećeg Rimskog obrednika blagoslova iz 1984. donosi »Godišnji blagoslov obitelji u vlastitim domovima«, ne precizirajući kada bi on trebao biti. Tek se u molitvi vjernika predviđa mogućnost da on bude u vazmenom vremenu ili izvan njega. U hrvatskom izdanju Blagoslova iz 1987. u Dodatku se donosi »Blagoslov obitelji o božićnim blagdanima u njihovim

... iako je po sebi bilo vrlo prikladno slaviti blagoslov obitelji u njihovim domovima upravo nakon blagoslova vode o Bogojavljenju, u naše vrijeme se taj blagoslov pomakao na vrijeme iza Božića, jer je tada veća vjerojatnost da će zbog neradnih dana i školskih praznika obitelji više biti na okupu. Nakon toga, kada smo već blagoslov obitelji odijelili od Bogojavljenja, javlja se pomalo i drugi običaj, onaj da blagoslov obitelji bude u došašću. Koliko je ovo daljnje anticipiranje blagoslova obitelji pastoralno opravdano, najbolje će moći prosuditi svećenici »s terena«.

Lorenzo Maitani,
Poklonstvo mudraca
 (Gašpar, Melkior i Baltazar –
 reljef na fasadi katedrale u Orvieto),
 1320. – 1330.

domovima«. Uočavamo da je sastavljač imao pred očima činjenicu da u to vrijeme blagoslov obitelji nije više započinjao o Bogojavljenju, nego odmah poslije Božića. Struktura je ista kao i u Rimskom obredniku. Nakon pozdrava i uvodne riječi čita se odlomak iz Svetoga pisma. Slijedi otpjevni psalam. Svećenik tada može održati kratku homiliju nakon čega slijede prošnje, Očenaš i blagoslovna molitva. Zanimljivo je da se u rubrikama nigdje ne spominje škropljenje blagoslovljenom vodom kao ni kađenje.

Novo hrvatsko izdanje Blagoslova iz 2007. ne donosi poseban blagoslov obitelji u božićnom vremenu, nego preuzima »Godišnji blagoslov obitelji u njihovim domovima« iz Rimskog obrednika, s nekim preinakama. U uvodu se spominju božićni blagdani. Ispuštene su prošnje u vazmenom vremenu, a uz one izvan vazmenog

vremena dodane su i one vlastite iz hrvatskog izdanja iz 1987. Nažalost, glede svetopisamskih čitanja ovaj obrednik u potpunosti slijedi latinski predložak, tako da donosi otisnuto samo jedno čitanje, dok su za ostalih pet čitanja i tri pripjevna psalma donesene samo naznake (Ef 4,1-6 itd.), što znači da je ova knjiga nepraktična i neupotrebljiva.

Srećom, izdavačka kuća Kršćanska sadašnjost izdala je dva vrlo praktična izdanja. Prvo je iz 1983., prije nego što se pojavilo tipsko izdanje Blagoslova. Struktura je uobičajena: nakon uvodnog pozdrava uzima se jedno od 17 (otisnutih) čitanja, s tim da se napominje, da se mogu uzeti i druga. Nema pripjevnog psalma. Slijede prošnje, Očenaš i jedna od deset predloženih blagoslovnih molitava. Nakon toga, godine 2001., izdaje se kao Izvadak iz Rimskog obrednika »Godišnji blagoslov obitelji u njihovim domovima«, s time da, naravno, donosi otisnute sve biblijske tekstove i sve psalme.

Zaključak i perspektiva

Kao što smo vidjeli, iako je po sebi bilo vrlo prikladno slaviti blagoslov obitelji u njihovim domovima upravo nakon blagoslova vode o Bogojavljenju, u naše vrijeme se taj blagoslov pomakao na vrijeme iza Božića, jer je tada veća vjerojatnost da će zbog neradnih dana i školskih praznika obitelji više biti na okupu. Nakon toga, kada smo već blagoslov obitelji odijelili od Bogojavljenja, javlja se pomalo i drugi običaj, onaj da blagoslov obitelji bude u došašću. Koliko je ovo daljnje anticipiranje blagoslova obitelji pastoralno opravdano, najbolje će moći prosuditi svećenici »s terena«. Spomenimo još dva pitanja ili dileme. Prvo, govorimo o blagoslovu, ali i o pohodu obitelji. Očito je da svećenik ne može u jednoj obitelji boraviti preko pola sata, jer bi mu u tome slučaju – pogotovo u većim župama – za blagoslov obitelji trebalo preko mjesec dana. Međutim, neće biti dobro da – kako neki vjernici svjedoče – blagoslov bude gotov za tri minute... Nije lako naći mjeru. Druga je poteškoća ta, što bi po sebi bilo idealno da osobno župnik (i kapelan) pohode obitelji. Međutim u velikim je župama to nemoguće, pa onda dolaze na ispomoć drugi svećenici. To jest blagoslov, ali ne možemo baš govoriti o pohodu obitelji... U tome slučaju župnici redovito tako sastave raspored, da barem u krugu od tri godine osobno pohode sve obitelji.

Svako bogoslužje jest proslava Kristovog vazmenog otajstva, jest davanje hvale Bogu, jest trenutak kada se – kao Tijelo Kristovo – povezujemo s Bogom i jedni s drugima. Blagoslov obitelji je u tome smislu izuzetna prigoda, ali i pastoralni izazov. Važno je i u ovom slučaju mudro vrednovati i našu tradiciju i sadašnje pastoralne potrebe, poput onog mudrog domaćina koji iz svoje riznice iznosi novo i staro. ■

Očito je da svećenik ne može u jednoj obitelji boraviti preko pola sata, jer bi mu u tome slučaju – pogotovo u većim župama – za blagoslov obitelji trebalo preko mjesec dana. Međutim, neće biti dobro da – kako neki vjernici svjedoče – blagoslov bude gotov za tri minute... Nije lako naći mjeru. Druga je poteškoća ta, što bi po sebi bilo idealno da osobno župnik (i kapelan) pohode obitelji. Međutim u velikim je župama to nemoguće, pa onda dolaze na ispomoć drugi svećenici. To jest blagoslov, ali ne možemo baš govoriti o pohodu obitelji... U tome slučaju župnici redovito tako sastave raspored, da barem u krugu od tri godine osobno pohode sve obitelji.

Godišnji blagoslov obitelji u njihovim domovima

TOMISLAV HAČKO

Ulaskom u novu pastoralnu godinu započinju dalje pripreme, a ulaskom u mjesec prosinac bliže i neposredne pripreme za godišnji blagoslov obitelji u njihovim domovima. Iako ovaj godišnji pohod obiteljima pripada među zahtjevnije pastoralne zadaće u liturgijskom godini, ipak je svaki taj pohod blagoslovljen i blagoslov – kako za svećenika, tako i za obitelj.

Govorimo li, pišemo ili razmišljamo o temi koja se tiče vjernih života ili pastora i liturgije, prvi korak je odlazak u riznicu Božje riječi, u mjesto gdje sve naše vjerničko življenje i pastoralni poduhvati pronalaze ne samo svoju svrhu, nego i svoj izvor.

Tako će i sam *Rimski obrednik* naglasiti kako »po Svetom pismu sve što je Bog stvorio i što svojom providonosnom milošću na svijetu neprestano uzdržava, izražava Božji blagoslov i mora poticati ljude da blagoslivljaju. To napose vrijedi otkako je riječ postala tijelom: sve je stvari na ovom svijetu počela posvećivati otajstvom svoga otkupljenja« (*Rimski obrednik, Blagoslovi*).

Blagoslovi su stvarnost o kojoj se čita već na prvim stranicama Svetoga pisma i to u trenutku kada Gospodin blagoslivlja sve žive

Jacopo Robusti,
*Gospodin blagoslivlja
sve žive stvorove*, 1550.

stvorove (usp. *Post* 1,20-22), čovjeka, i napokon, sedmi dan kada je otpočinuo od svega svojega djela (usp. *Post* 1,28.; 2,3.) Počevši od tih prvih stranica, pa sve do kraja Svetoga pisma, blagoslov se ponajprije očituje kao radnja svojstvena Gospodinu koji time nešto ili nekoga stavlja pod svoju zaštitu i zato čovjek, kao njegovo stvorenje, koje je stvoreno na njegovu sliku i priliku (usp. *Post* 1, 26), blagoslivlja i Gospodina: »Blagoslivljat ću Gospodina u svako doba, njegova će mi hvala biti svagda na ustima...« (usp. *Ps* 34,1). Time čovjek daje svjedočanstvo da će o Gospodinu govoriti uvijek blago i da će ga svojim životom – mislima, riječima i djelima – proslaviti kako se Gospodinovo ime zbog naših propusta na ovoj zemlji ne bi nikada kudilo.

I Isusa u Novom zavjetu također nalazimo kako blagoslivlja, ali smo u dva trenutka: kada čudesno hrani mnoštvo, i drugi puta na *posljednjoj* večeri s apostolima. U tim se blagoslovima objavljuje Gospodin koji ljudima ne daje samo ono što im je potrebno za svakodnevi život, već ga se prepoznaje i kao kruh koji se lomi za život svijeta (usp. *Iv* 6,51) i koji se daje čovjeku za hranu (usp. *Iv* 6,53).

Također, na ovom mjestu vrijedi i spomenuti kako se i pojam »blagoslova« posljednji put pojavljuje u Svetom pismu u Knjizi otkrivenja kada »svi anđeli, što stajahu uokolo prijestolja i starješina i četiriju bića, padoše pred prijestoljem ničice, na svoja lica, i pokloniše se Bogu govoreći: »Amen! Blagoslov i slava, i mudrost, i zahvalnica, i čast, i moć i snaga Bogu našem u vijeke vjekova. Amen.« (usp. *Otk* 7,11-12).

Time se dobiva poveznicu s blagoslovima koji uvijek započinju (Knjiga postanka), ali i završavaju (Knjiga otkrivenja) kod Gospodina koji je početak i svršetak svega (usp. *Otk* 21,6) jer »Bog naime blagoslivlje očitujući ili pretkazujući svoju dobrotu. Ljudi pak blagoslivlju Boga izričući mu pohvale, zahvaljujući mu, časteći ga svojom pobožnošću i služeći mu. A kad blagoslivlju druge, zazivaju Božju pomoć ili na pojedince ili na skupljene zajednice« (*Blagoslovi*).

Nominalna definicija

Tražeci određenje nekog pojma, nominalno određenje je ono koje otkriva srž značenja nekog pojma. Tako, rastavimo li pojam »blagoslov«, dolazi se do dvije riječi: »blago« + »sloviti« = »blago govoriti«. A upravo na taj način Gospodin i postupa s čovjekom – blago. I to do te mjere da se toliko ponizio da je postao sličan i nama ljudima (usp. *Fil* 2,8) kako bi nam bio što bliži, kako bi bio Emanuel – Bog s nama (usp. *Mt* 1,23)!

Također, blagoslov označava i odobravanje: – 'Imaš moj blagoslov,. Ali i stavljanje pod Božju zaštitu. Stoga i vjernik sve što počinje, počinje s Božjim blagoslovom, odnosno, s nadom u dobar ishod nečega za što se dotični blagoslov moli. U protivnom, kaže li se da u nečemu nema blagoslova, ili ako za nešto ili nekoga

... »po Svetom pismu sve što je Bog stvorio i što svojom providonosnom milošću na svijetu neprestano uzdržava, izražava Božji blagoslov i mora poticati ljude da blagoslivljaju. To napose vrijedi otkako je riječ postala tijelom: sve je stvari na ovom svijetu počela posvećivati otajstvom svoga otkupljenja« (Rimski obrednik, Blagoslovi).

»Blagoslovna slavlja zauzimaju posebno mjesto među sakramentalima što ih je Crkva ustanovila za pastoralno dobro Božjega naroda. Ta slavlja kao liturgijski čini navode vjernike da hvale Boga te ih potiču i pripremaju da postižu osobiti učinak sakramenata i posvećuju različite životne prilike.

A kako bi se postigao potpuni uspjeh, potrebno je da vjernici pristupaju k svetoj liturgiji s pravim raspoloženjem duše...« (Blagoslovi)

čovjek ne daje blagoslov, zapravo se želi reći da neki čin ili djelo neće dobro završiti. Naravno da nešto takvo u svojem životu ili životima drugih čovjek ne želi. Jer, u konačnici, čovjek je stvoren kao dobar, na Božju sliku i priliku!

Blagoslovi u životu Crkve

Život Crkve svoj smisao i temelj nalazi u slavlju euharistije koja se prepoznaje »kao izvor i vrhunac sveg kršćanskog života. Ostali sakramenti, kao i sve crkvene službe i djela apostolata, tijesno su povezani s Euharistijom i prema njoj su usmjereni. Presveta Euharistija naime sadrži svekoliko duhovno dobro Crkve, to jest samoga Krista – našu Pashu« (*Katekizam Katoličke Crkve*, br. 1324.) Stoga »iz euharistijskog otajstava Crkva crpi milost i snagu po kojima i sama postaje u svijetu blagoslov te kao opći sakrament spasenja među ljudima i za ljude neprestano izvršuje djelo posvećenja i s Kristom glavom u Duhu Svetom u slavi Oca. Crkva po djelovanju snage Duha Svetoga raznoliko izražava ovo svoje služenje. Stoga je ustanovila više oblika blagoslivljanja. Po njima poziva ljude da hvale Boga i potiče ih da mole njegovu zaštitu te ih upozorava da svetošću života stječu njegovo milosrđe. A da izmoli njegova dobročinstva, upotrebljava molitve kako bi ono za čim vapi postiglo sretan učinak« (*Blagoslovi*).

U tom kontekstu, *Blagoslovi* nastavljaju: »Blagoslovna slavlja zauzimaju posebno mjesto među sakramentalima što ih je Crkva ustanovila za pastoralno dobro Božjega naroda. Ta slavlja kao liturgijski čini navode vjernike da hvale Boga te ih potiču i pripremaju da postižu osobiti učinak sakramenata i posvećuju različite životne prilike. A kako bi se postigao potpuni uspjeh, potrebno je da vjernici pristupaju k svetoj liturgiji s pravim raspoloženjem duše. Stoga dok od Crkve traže Božji blagoslov, neka im nakanu i pripravnost učvršćuje ona vjera kojoj je sve moguće, neka se oslone na ufanje koje ne postiđuje, a napose neka ih oživljava ljubav koja potiče na opsluživanje Božjih zapovijedi. Tako će tražeći Božju naklonost potpuno shvatiti blagoslov i doista ga postići« (*Blagoslovi*).

Pregled Rimskog obrednika za blagoslovna slavlja

Stara poslovice uči nas kako se ne smije suditi knjiga po koricama, već kako se mora otvoriti i pogledati u njezin sadržaj kako bi se vidjelo što i kako određena knjiga piše. Samo tako o knjizi se može donijeti pravedni sud.

Obrednik za blagoslove podijeljen je na 5 dijelova: *blagoslovi osoba* (obitelji, bolesnika, hodočasnika, putnika i sl.), *blagoslovi zgrada, radnih i stambenih prostorija i raznih djelatnosti kršćana* (nove kuće, župnih prostorija, bolnice, samostana, tehničkih uređaja, prometnih sredstava, životinja, njiva i sl.), *blagoslovi crkvenih predmeta za liturgijsku upotrebu ili za pučku*

Beringarius,
Klanjanje Janjetu, 1870.

pobožnost (zvona, orgulja, vode, križa, groblja i sl.), *blagoslovi stvari za pučku pobožnost* (krunice, jela i pića, škapulara i sl.) te *različiti blagoslovi* (zahvalnica za primljena dobročinstva, blagoslov u različitim prilikama).

Već svojom podjelom, obrednik govori na što, ili bolje rečeno, na koga stavlja naglasak – na blagoslov osoba. I to više ni manje nego na blagoslov obitelji na kojem se želimo u ovom radu posebno i zadržati budući da se nalazimo u (liturgijskom) vremenu kada je tema godišnjeg blagoslova obitelji u njihovim domovima popularna tema i uz koju se (puno puta) znaju povezati i vezati (brojne) krive informacije. Na žalost, time se umanjuje vrijednost obitelji, ali i sama vrijednost Božjeg blagoslova kojem se pridaje nešto što blagoslov nije.

Godišnji blagoslov obitelji u njihovim domovima

U prethodnim napomenama za ovaj blagoslov, obrednik napominje kako je »Crkva uvijek u svojoj pastoralnoj djelatnosti uvelike

»... kršćanska obitelj kao kućna Crkva izvršuje od Boga primljeno poslanje. A obnavljanjem svoga apostolata dužna je pred ljudima glasno naviještati kreposti Kraljevstva Božjega na svijetu i nadu u blaženi život.« (Blagoslovi, Prethodne napomene)

cijenila zajedništvo bračnoga života i ljubavi. To je zajedništvo Stvoritelj sazdao, a Krist Gospodin po uzoru svojeg otajstvenog i plodnog jedinstva s Crkvom ustanovio kao sakrament Novoga saveza i kao životni stalež i red. Iz te zajednice proistječe obitelj. U njoj supruzi zadržavaju u narodu Božjem vlastiti dar i vlastiti poziv. Tako su sebi, svojoj djeci i ostalim ukućanima suradnici milosti te svjedoci vjere i Kristove ljubavi. I zato kršćanska obitelj kao kućna Crkva izvršuje od Boga primljeno poslanje. A obnavljanjem svoga apostolata dužna je pred ljudima glasno naviještati kreposti Kraljevstva Božjega na svijetu i nadu u blaženi život.«

I dalje nastavlja: »Kako bi supruzi i ostali članovi obitelji danomice postajali sve prikladniji za potpunije preuzimanje i ispunjavanje svoje dužnosti, Crkva je ustanovila neke sakramentale kao pomagala koja u određenim prilikama obogaćuju obiteljski život naviještanjem Božje riječi i posebnim blagoslovom.«

Ako je ovo vrijeme u koje danas živimo po nečemu »neobično«, svakako se kao jedna od »neobičnosti« može izdvojiti brzina kojom čovjek živi. Iz povijesnih izvora ili arheoloških nalazišta znamo da su postojala razdoblja u kojima se je možda živjelo sporije (a time i kvalitetnije). No, vjera nije arheologija ili muzej. Ona se živi ovdje i sada i stoga nije mudro žaliti za nekim prošlim vremenima u kojima čovjek nije ni živio ili pak čežnuti za nekim vremenima koja su još daleko u budućnosti.

Čovjek ima samo jedno vrijeme na raspolaganju. Ovo sada. Naravno, iz povijesti čovjek može puno naučiti (*Povijest je učiteljica života*), a prema budućnosti je usmjeren (*Vjerujem u život vječni*). Čineći ravnotežu između ta dva životna trenutka čovjek počinje na kvalitetan način oblikovati svoju sadašnjost, svoj »danas« u kojem svoje vrijeme uvijek usmjerava »prema«, prema Gospodinu i prema bližnjemu. Nema li ovoga »prema« u življenju, onda čovjek više ne nalazi vrijeme ni sam za sebe, a kamoli onda za druge.

Puno puta se od starijih i mudrih ljudi čuju priče kako nekada nije bilo ni aviona ni auta, ni tolikih autobusnih ili tramvajskih linija i većinom se svugdje išlo pješke. Danas, kada čovjek na raspolaganju ima sva moguća prijevozna sredstva, više ni na što ne stiže, a kamoli da još nađe vrijeme za pohod drugom čovjeku, drugoj obitelji. To je uzelo toliko maha da su već i vrlo rijetki oni koji poznaju uži krug svoje obitelji ili rodbine. Izgovor je, uglavnom, kod svih uvijek isti: »Nemam vremena!« ili: »Umoran sam!« ili: »Imam još toliko drugog posla, pa gdje da onda još i to stignem?« i slično...

Svećenik

Svaki svećenik poslan je u ovaj svijet. I to ne od bilo koga, već od samoga Gospodina. I svaki svećenik, od ljudi uzet, za ljude se postavlja u odnosu prema Bogu (usp. *Heb 5,1*). Baš po tom

božanskom poslanju, svakom župniku ili njegovom pomoćniku na župi, osim što mu je povjereno i neko područje (župa) da o njemu vodi pastoralnu brigu i skrb, povjereni su mu prvotno svi ljudi (bez obzira na dob, spol, kulturu, vjersku ili nacionalnu pripadnost ili društvenu orijentaciju) koji žive na teritoriju te župe i, kao takav, sa svima njima pozvan je ostvariti dijalog kako bi na području župe vladalo i pozitivno ozračje među ljudima u kojima u prvom redu do izražaja dolaze duhovne vrijednosti, osobito u vidu življenja kreposti vjere, nade, ljubavi, razboritosti, umjerenosti, pravednosti...

Kako bi svećenik »uspio« u tako složenoj zadaći, nužno je da upozna i da ide »prema«, prema čovjeku pojedincu, ali i prema obiteljima koje nisu samo jezgra društva, već i Crkve. Samim time, onda se i datost obitelji i obiteljskog zajedništva pojavljuje kao škola u kojoj se uči tko je i što u životu bitno, u što i u koga se vjeruje... A svećenik je onda tu da tu vjeru u obiteljima utvrđuje, poučava, naviješta...

U godišnjem blagoslovu obitelji u njihovim domovima, svećenik naviješta Kristov mir, kao što je to Krist preporučio i svojim učenicima: »U koju god kuću uđete, najprije recite: *Mir kući ovoj*« (Lk 10,5). To je uistinu dragocjena prigoda za izvršavanje pastirske službe jer pruža mogućnost upoznavanja pojedine obitelji (*Blagoslovi*). Stoga je »potrebno pronalaziti načine, u skladu s različitim životnim i pastoralnim okolnostima, za daljnje čuvanje i razvijanje te pastoralno korisne prakse« (2. Sinoda Zagrebačke nadbiskupije).

Župnik u svakom svom posjetu obitelji, osim što se upoznaje s članovima obitelji, održava i kraću vjersku pouku u pitanjima koja su članovima nejasna, otvoren je čuti ih, poslušati njihova pitanja i traženja. Tako se onda sa svakim takvim pohodom svećenik sve više zbližava i upoznaje s obiteljima, ali i njihovim potrebama te se onda, sukladno tome i oblikuju pastoralne aktivnosti tijekom liturgijske (i pastoralne) godine. U konačnici, svećenik je pastir koji je u Kristovo ime poslan brinuti se za povjereno mu stado, za vjernike.

Tako sam blagoslov obitelji nije nikakva »čarolija« ili »magija« ili kako se to neki znaju reći, »čin prikupljanja novaca«. To blagoslov nikada nije bio niti će biti. Moleći Božji blagoslov, svećenik zajedno s okupljenim članovima obitelji (zato je i poželjno da na blagoslovu budu prisutni svi članovi obitelji) moli da na obitelj siđe Božja zaštita, da sve namjere te obitelji usmjeri na dobro i da dobro završe, odnosno, da svaka radnja u obitelji ima početak i svršetak jedino u Gospodinu. Stoga je i poželjno promijeniti naviku ostavljanja ključeva susjedu da on otvori vrata našega stana ili kuće kako bi ju svećenik blagoslovio. No, svećenik u godišnjem pohodu obitelji, kako već i sam naslov blagoslova sugerira, ne blagoslivlja ni stan ni kuću, već okupljenu obitelj, jezgru župe.

*U godišnjem blagoslovu obitelji u njihovim domovima, svećenik naviješta Kristov mir, kao što je to Krist preporučio i svojim učenicima: »U koju god kuću uđete, najprije recite: *Mir kući ovoj*« (Lk 10,5). To je uistinu dragocjena prigoda za izvršavanje pastirske službe jer pruža mogućnost upoznavanja pojedine obitelji (*Blagoslovi*).*

... [za] obred blagoslova obitelji u njihovim domovima [...] na prikladnom mjestu u kući ili stanu pripremi se križ, blagoslovljena voda i svijeća jer svaki od tih znakova u sebi krije duboku simboliku: križ govori kome smo povjerovali, tko nam je na prvom mjestu u obitelji i na koji se način u obitelji ljubi – raspetom ljubavlju. Iako možda u obitelji bude teško i dalje gorimo i sagorijevamo jedni za druge (svijeća). Blagoslovljena voda spomen je na naše krštenje, »vraća« nas na trenutak gdje je započeo naš vjernički hod te u svakom blagoslovu možemo onda i vidjeti koliko smo zapravo porasli u vjeri u godini koja je iza nas. Prikladno je da blagoslov započne i završi prikladnom pjesmom nakon čega će se svećenik zadržati jedno vrijeme u razgovoru s članovima obitelji.

Obitelj

Kada netko dolazi u posjet obitelji, onda se taj posjet željno iščekuje, uređuje se životni prostor i, naravno, prisutni smo u svom domu da bismo, kada nam netko pozvoni, otvorili vrata. Gast, osobito ako se očekuje, sigurno ne želi čuti glas s portafona: »Nema nas doma. Dođite kasnije«. Svećenik, kada dolazi u pohod obitelji, ne dolazi u bilo kakav posjet, već u obitelj donosi Kristov mir. U konačnici, zato već na samom ulazu u kuću ili stan pozdravlja evanđeoskim riječima: »Mir kući ovoj!« na što ukućani odgovaraju: »I svima koji prebivaju u njoj!«

Što pripremiti za blagoslov obitelji?

Samim time započinje i obred blagoslova obitelji u njihovim domovima za koji se na prikladnom mjestu u kući ili stanu pripremi

križ, blagoslovljena voda i svijeća jer svaki od tih znakova u sebi krije duboku simboliku: križ govori kome smo povjerovali, tko nam je na prvom mjestu u obitelji i na koji se način u obitelji ljubi – raspetom ljubavlju. Iako možda u obitelji bude teško i dalje gorimo i sagorijevamo jedni za druge (svijeća). Blagoslovljena voda spomen je na naše krštenje, »vraća« nas na trenutak gdje je započeo naš vjernički hod te u svakom blagoslovu možemo onda i vidjeti koliko smo zapravo porasli u vjeri u godini koja je iza nas. Prikladno je da blagoslov započne i završi prikladnom pjesmom nakon čega će se svećenik zadržati jedno vrijeme u razgovoru s članovima obitelji.

Novčani prilog

Ukoliko se to želi i može, obitelj ostavlja svoj prilog: ne za župnika ili svećenika pomoćnika, već za svoju župnu zajednicu. Žalosti činjenica kada se s vrata čuju riječi kako netko ne želi primiti svećenika na blagoslov jer nema novaca. Svećenik u tom trenutku neće nezainteresirano otići ispred vrata obiteljskoga doma, već će u razgovoru s obitelji ili pojedinom osobom pokušati naći načine kako se neka materijalna poteškoća može prevladati. Time se na vrlo konkretan i jasan način očituje *caritas – ljubav*. Tako onda ni novčani prilog u pohodu obiteljima uopće nije bitan ni prvotni. Na prvom mjestu je Gospodin što se i očituje već na samom ulasku u obiteljski dom: »Mir kući ovoj«. To je u središtu. Ne bilo kakav mir, već Gospodinov. U konačnici, »on – on je Mir!«

Stoga, za kraj se može reći kako čovjek, idući ovim svijetom, prema »domovini gdje smrti više nema i gdje je radost vječna«, nije pozvan proklinjati, već blagoslivljati. Na taj način i ljudi jedni drugima postaju i ostaju blagoslov i to: donoseći mir, navješćujući Božju riječ, moleći se i brinući se jedni za druge. Upravo su i to obredni trenuci koji čine godišnji blagoslov obitelji u njihovim domovima.

A kako ćemo ih živjeti, ovisi o svakom pojedinom čovjeku i njegovoj želji želi li u ovom svijetu biti prepoznat kao onaj koji donosi Božji blagoslov! ■

LITURGIJSKI KALENDAR

PROSINAC

25 P ROĐENJE GOSPODINOVO. BOŽIĆ

26 U SV. STJEPAN PRVOMUČENIK, *blagdan*:
vl.: Dj 6,8-10; 7,54-60; Ps 31,3c-4.6ab.7b.8a.17.21ab;
Mt 10,17-22

27 S SV. IVAN, *apostol i evanđelist, blagdan*:
vl.: 1Iv 1,1-4; Ps 97,1-2.5-6.11-12; Iv 20,1-8

28 Č NEVINA DJEČICA, *mučenici, blagdan*:
vl.: 1Iv 1,5 – 2,2; Ps 124,2-5.7b-8; Mt 2,13-18

29 P **Peti dan Božićne osmine**:
1Iv 2,3-11; Ps 96,1-3.5b-6; Lk 2,22-35

30 S **Šesti dan Božićne osmine**:
1Iv 2,12-17; Ps 96,7-10; Lk 2,36-40

31 N SVETA OBITELJ ISUSA, MARIJE I JOSIPA

2024.

1 P SV. MARIJA BOGORODICA

2 U Sv. Bazilije Veliki i Grgur Nazijanski, *biskupi i naučitelji Crkve, spomendan*; od dana:
1Iv 2,22-28; Ps 98,1-4; Iv 1,19-28

3 S Svagdan ili: *Presveto Ime Isusovo*; 1Iv 2,29 – 3,6;
Ps 98,1.3cd-6; Iv 1,29-34; ili od spomendana:
Fil 2,1-11; Ps 8,4-9; Lk 2,21-24

4 Č Svagdan: 1Iv 3,7-10; Ps 98,1.7-9; Iv 1,35-42

5 P Svagdan: 1Iv 3,11-21; Ps 100,1b-5; Iv 1,43-51

6 S BOGOJAVLJENJE

7 N KRŠTENJE GOSPODINOVO

8 P Svagdan: 1Sam 1,1-8; Ps 116,12-19; Mk 1,14-20

9 U Svagdan: 1Sam 1,9-20; Otpj. pj.: 1Sam 2,1.4-8;
Mk 1,21-28

10 S Svagdan: 1Sam 3,1-10.19-20; Ps 40,2.5.7-10;
Mk 1,29-39

11 Č Svagdan: 1Sam 4,1-11; Ps 44,10-11.14-15.24-25;
Mk 1,40-45

12 P Svagdan: 1Sam 8,4-7.10-22a; Ps 89,16-19; Mk 2,1-12

13 S Svagdan ili: *Sv. Hilarije, biskup i crkveni naučitelj*;
1Sam 9,1-4.17-19; 10,1a; Ps 21,2-7; Mk 2,13-17

Rođenje Gospodinovo. Božić

25. prosinca 2023.

ULAZNA PJESMA

Dijete nam se rodilo,
sina dobismo,
na plećima mu je vlast.
Ime mu je:
Anđeo velikoga savjeta.
(Iz 9,6)

ZBORNA MOLITVA

Bože, divno si sazdao
čovječje dostojanstvo,
a još divnije ga obnovio:
udijeli nam dioništvo
u božanstvu svoga Sina,
koji je rođenjem uzeo
našu ljudsku narav.
Koji s tobom.

DAROVNA MOLITVA

Nek ti, Gospodine,
ugodi spomenžrtva
današnje svetkovine:
ti nam u njoj daješ potpuno
oproštenje, a mi tebi
iskazujemo savršeno
bogoslужje.
Po Kristu.

PRIČESNA PJESMA

Svi krajevi svijeta vidješe
spasenje Boga našega.
(Ps 98,3)

POPRIČESNA MOLITVA

Dobri Bože, Spasitelj
rođendan početak je našeg
božanskog preporođenja.
Molimo da nas privede i
vječnom životu u nebu.
Po Kristu Gospodinu
našemu.

Prvo čitanje Iz 52,7-10

Neka svi krajevi zemlje vide spasenje, Boga našega.

Čitanje Knjige proroka Izaije

Kako su ljupke po gorama noge glasonoše radosti koji oglašava mir, oglašuje sreću, navješćuje spasenje govoreći Sionu: »Bog tvoj kraljuje!« Čuj, glas ti podižu stražari, zajedno se raduju jer na svoje oči gledaju gdje se na Sion vraća Gospodin. Kličite, zajedno se radujte, razvaline jeruzalemske, jer Gospodin je utješio narod svoj, otkupio Jeruzalem. Ogolio je Gospodin svetu svoju mišicu pred očima svih naroda, da svi krajevi zemlje vide spasenje Boga našega.

Riječ Gospodnja.

Otpjevni psalam Ps 98,1-6

Pripjev: Svi krajevi svijeta vidješe spasenje Boga našega.

Pjevajte Gospodinu pjesmu novu,
jer učini djela čudesna.

Pobjedu mu pribavi desnica njegova
i sveta mišica njegova.

Gospodin obznani spasenje svoje,
pred poganima pravednost objavi.
Spomenu se dobrote i vjernosti
prema domu Izraelovu.

Svi krajevi svijeta
vidješe spasenje Boga našega.

Sva zemljo, poklikni Gospodinu,
raduj se, kliči i pjevaj!

Zapjevajte Gospodinu uz citru,
uz citru i zvuke glazbala;
uz trublje i zvuke rogova:
kličite Gospodinu kralju!

Drugo čitanje Heb 1,1-6

Početak Poslanice Hebrejima

Više puta i na više načina Bog nekoć govoraše ocima po prorocima; konačno, u ove dane, progovori nama u Sinu. Njega postavi baštinikom svega; Njega po kome sazda svjetove. On, koji je odsjaj slave i otisak bića njegova te sve nosi snagom riječi svoje, pošto očisti grijehe, sjede zdesna Veličanstvu u visinama; postade toliko moćniji od anđela koliko je uzvišenije nego oni baštinio ime. Ta kome od anđela ikad reče: Ti si sin moj, danas te rodih; ili pak: Ja ću njemu biti otac, a on će meni biti sin. A opet, kad uvodi Prvorodenca u svijet, govori: Nek pred njim nice padnu svi anđeli Božji.

Riječ Gospodnja.

Federico Barocci,
Rođenje Gospodinovo, 1597.

Pjesma prije evanđelja

Dan nam sveti osvanu:
Dođite, narodi, poklonite se Gospodinu,
jer danas siđe na zemlju svjetlost velika.

Evanđelje Iv 1, 1-5.9-14 (kraća verzija)

Početak svetog Evanđelja po Ivanu

U početku bijaše Riječ,
i Riječ bijaše u Boga, i Riječ bijaše Bog.
Ona bijaše u početku u Boga.

Sve postade po njoj i bez nje ne postade ništa.

Svemu što postade, u njoj bijaše život
i život bijaše ljudima svjetlo;
i svjetlo u tami svijetli i tama ga ne obuze.

Svjetlo istinsko koje prosvjetljuje
svakog čovjeka dođe na svijet;
bijaše na svijetu i svijet po njemu posta
i svijet ga ne upozna.

K svojim dođe i njegovi ga ne primiše.
A onima koji ga primiše podade moć
da postanu djeca Božja: onima koji vjeruju
u njegovo ime, koji su rođeni ne od krvi,
ni od volje tjelesne, ni od volje muževlje,
nego – od Boga. I Riječ tijelom postade i nastani se
među nama i vidjesmo slavu njegovu – slavu koju ima
kao Jedinorođenac od Oca – pun milosti i istine.

Riječ Gospodnja.

PRIJEDLOZI ZA PJEVANJE

Ulazna:	402	Radujte se narodi
ili	384	Dijete nam se rodilo
Otpjevni psalam:	387	Svi krajevi svijeta
Prinosna:	407.1,2 i 5	Dvorani neba
ili	408	O Betleme
Pričesna:	829	Djetešce nam se rodilo
	404	Rodio se Bog i čovjek
	406	Zdravo budi, mladi Kralju
Završna:	420	Narodi nam se

MOLITVA VJERNIKA

Braćo i sestre, zahvalna se srca uteci-
mo Ocu vječnome, koji nam je u rođe-
nju svoga Sina darovao vječno svjetlo i
njime obasjao put prema vječnosti:

1. Sveta Crkva danas radosno slavi Kri-
stovo rođenje. Daj da darovanu Riječ
Božju neprestano svjedoči i nast-
njuje u svakome srcu, molimo te.
2. Svećenici danas diljem svijeta navi-
ještaju Radosnu vijest. Blagoslovi ih
i obdari milošću da mogu riječima i
djelima hrabro svjedočiti Kristovo
mesijansko poslanje, molimo te.
3. Kristovo je rođenje svijetu doni-
jelo puninu radosti. Daj da utihnu
svi nemiri i ratovi u ovome svijetu
te zavlada mir među narodima,
molimo te.
4. Mnogi su međuljudski odnosi naru-
šeni svađama i nerazumijevanjem.
Podari nam obraćenje srca i milost
opraštanja te nas svojom ljubav-
lju čuvaj u zajedništvu s drugima,
molimo te.
5. Naši su pokojni usnuli nadajući se
vječnome životu. Uvedi ih u svoja
nebeska prostranstva i podaj im
gledati Kristovo svjetlo u zajedništvu
sa svima svetima, molimo te.

Vječni Oče, hvala ti što si nam darovao
svjetlo istinsko, svoga jedinorođenog
Sina. Prosvjetli naše duše njegovom
svjetlošću i daj da, ispunjeni nadom u
vječnost, hrabro koračamo ovim svijet-
tom putem Istine.

Po Kristu, Gospodinu našem. Amen.

Bog prekida šutnju

Djetešce nam se rodilo! Tako pjevamo u našoj božićnoj pjesmi. Nije se Bog rodio ni sebi samome, niti anđelima, nego nama. Na neki se način odrekao sebe samoga i postao jednak nama da bi nas otkupio, da bi našem životu dao smisao i da bi u naš život unio radost. Nama je, dakle, bilo potrebno da se rodi u našem tijelu. No, i njemu je bilo potrebno da se rodi. Time nam je pokazao da smo i mi potrebni njemu. Gotovo kao da ne može bez nas.

Radost

Prvo čitanje poziva na klicanje i radost, jer Gospodin je došao. »Ogolio je svetu svoju mišicu!« Knjiga proroka Izaije ovdje donosi sliku glasnika kad navješćuje Božji povrtak u Jeruzalem, na brdo Sion, u njegovo prebivalište (40,9). Sâm Bog šalje glasnika radosne vijesti koji, nakon odluke perzijskoga kralja o povratku naroda u domovinu, najavljuje Jeruzalemu da se njegov narod vraća (41,27). Sveti pisac sada gleda toga glasonošu kako dolazi i poetskim izričajima opisuje njegovo poslanje: on »oglašava mir, nosi sreću i spasenje naviješta« (52,7). Dobro je zastati kod svakoga od ova tri pojma. »Mir« o kojem je ovdje riječ izrečen je hebrejskom riječju *šalom*, u kojoj nije toliko prisutno značenje spokoja i odsustva rata, koliko značenje punine, blagostanja, sigurnosti i prijateljskih međuljudskih odnosa. »Sreća« što je oglašava ovaj glasonoša, u hebrejskom je predstavljena riječju *tov*, što u prvom redu znači »dobro«, a onda označava i zadovoljstvo, ugodu, uređenost, pa i moralno dobro. Konačno, »spasenje« je izrečeno hebrejskom riječju *ješuah*, što znači i »pomoć« i »spasenje« i »pobjedu«. Za nas, kršćane, ova riječ je osobito važna jer je to i ime našega Gospodina – Isusa. Sve ove tri riječi, tako bogate značenjima, odraz su novosti što je »glasonoša radosti« donosi Sionu: »Bog tvoj kraljuje!« (52,7). Bog se doista »na Sion vraća« (52,8) i to je uzrok

radosti za stražare jeruzalemske. Ušao je konkretno, osobno i bez posrednika, u naš svijet. On nije tek daleki promatrač, niti nezainteresirani stvoritelj. Pokazao je to već u povijesti Izabranoga naroda, a sada to pokazuje tako da ne može biti nikakve sumnje. Toliko smo mu važni, da postaje dio naše povijesti.

U ove dane

Upravo o tome progovara drugo čitanje, s početka Poslanice Hebrejima. U njemu se osjeća snažna napetost koja vlada između dva Božja govora. Nekoć je govorio po procima. Nakon toga nastupila je stoljetna šutnja. U tom je razdoblju narod bio rastrgan između svijesti o tome da postoje neka Božja obećanja i iskustva koje je govorilo da Bog više ne govori, da više ne poziva i ne šalje ljude koji bi prenijeli njegovu poruku, koji bi donijeli riječi nade i spasenja. Iz te neizvjesnosti snažno izbija usklik »konačno«. Kao da su konačno svi odahnuli. Kao da su svi ljudi i cijeli svemir zadržavali dah, pa su sada konačno odahnuli. Jer, sada, konačno, Bog opet progovara. I ne bilo kako, ne po bilo kome, nego po Sinu. Nastupa olakšanje koje prerasta u iznenađenje i radost.

Bog je progovorio u »ove dane«. To su dani kad je Sin Božji rođen u Betlehemu. To su dani kad je pisana Poslanica Hebrejima. No, to su i ovi, naši dani. Uz olakšanje nastupa i iznenađenje, jer u ovim našim danima Bog nam progovara po svome Sinu koji je odsjaj Slave i otisak Bića njegova, te sjedi zdesna Veličanstva. On je Bog! A kako se taj vječni i sveobuhvatni Bog može roditi u štali kao malo dijete? Kako to objasniti? Je li on još uvijek Bog? To je kao da pitam: Kako objasniti ljubav? Ne, ljubav ne možemo objasniti! Možemo samo u njoj uživati!

Prije točno osam stoljeća, na Božić 1223. godine, sv. Franjo Asiški postavio je nedaleko od grada koji se zove Greccio prve jaslice i tako započeo lijepu tradiciju koja se

Daniele Crespi, *Poklonstvo pastira*, 1623. – 1625.

nastavlja i u našim danima. Prema jednom životopisu sv. Franje, on je tom prilikom rekao: »Želio bih obnoviti uspomenu na ono Dijete koje je rođeno u Betlehemu i na njegove djetinje potrebe i neprilike, tj. kako je bilo smješteno u jasllice i položeno na slamu u nazočnosti vola i magarca da bi se to moglo tjelesnim očima gledati.« Isti životopisac govori i koja je bila svrha tih Franjinih jasllica, a objašnjava je putem viđenja što ga je jedan od nazočnih imao: »Vidio je naime kako u jaslama leži prestrašeno Djetetce i Božjeg sveca koji Djetetu pristupa kao da ga hoće oduševiti. To viđenje nije bilo neumjesno, jer je Dijete Isus bilo zaboravljeno u srcima mnogih u kojima je djelovanjem milosti po njegovu sluzi Franji bilo probuđeno i duboko utisnuto u vjerno pamćenje.« Nađi ga i ti danas u svome srcu. Neka i nama božićne jasllice u ovom vremenu budu prilika da se prisjetimo i da svoje srce ispunimo uspomenom na Božju ljubav koja nam se očitovala u Isusu Kristu. Neka i nama božićne jasllice budu prilika da ispunimo srce radošću koju nam samo Krist

može donijeti. Neka i nama božićne jasllice budu prilika da uživamo.

Uživajmo

Uživajmo u blagdanskim danima koji su započeli! Uživajmo u radosti Božje blizine, u toplini doma okupana Kristovim svjetlom, u mirisima kolača natopljenih Božjom i našom ljubavlju, u dodiru svetosti ostvarenim u našim međusobnim susretima.

Uživajmo u ovome svjetlu koje je u tami zasvijetlilo. Poželimo danas i sebi samima i svima koji su nam dragi da Kristovo svjetlo zasine u našim životima. Poželimo danas i sebi i svima koji su nam dragi da imamo hrabrosti biti Kristovi. Poželimo danas i sebi i svima koji su nam dragi da u rođenju Boga i čovjeka, Isusa Krista, prepoznamo ljubav kojom nas Bog neizmjerljivo ljubi. Poželimo danas i sebi i svima koji su nam dragi da u obiteljskim susretima ovih dana jedni drugima budemo radost. Poželimo danas i sebi i svima koji su nam dragi da u punini živimo »ove dane«, ove dane kad je Bog prestao šutjeti.

Darko Tepert

Sveta obitelj Isusa, Marije i Josipa

31. prosinca 2023.

ULAZNA PJESMA

I pohitješe pastiri
te pronađoše Mariju,
Josipa i Novorođenče.
(Lk 2,16)

ZBORNA MOLITVA

Bože, ti nam u svetoj Obitelji
daješ divan uzor obiteljskih
kreposti i uzajamne ljubavi.
Daj da je nasljedujemo te
postignemo vječnu radost
u tvome domu.
Po Gospodinu.

DAROVNA MOLITVA

Gospodine, prikazujemo ti
žrtvu pomirenja
i usrdno te molimo:
po zagovoru Djevice
Bogorodice i svetog Josipa
učvrsti naše obitelji
u svojoj ljubavi i miru.
Po Kristu.

PRIČESNA PJESMA

Bog se na zemlji pojavio i
među ljudima se udomio.
(Bar 3,38)

POPRIČESNA MOLITVA

Dobri Oče, ti nas hraniš
nebeskim otajstvima.
Daj da se trajno ugledamo
u svetu Obitelj te se poslije
nevolja ovoga života
njoj pridružimo
u vječnoj slavi.
Po Kristu.

Prvo čitanje Post 15, 1-6; 21, 1-3

Baštinik će biti tvoj potomak.

Čitanje Knjige Postanka

U one dane: Dođe riječ Gospodnja Abram u viđenju: »Ne boj se, Abrame, ja sam ti zaštita; a nagrada tvoja bit će vrlo velika!«

Abram odgovori: »Gospodine moj, Gospodine, čemu mi tvoji darovi kad ostajem bez poroda; kad je mojoj kući nasljednik Eliezer Damašcanin? Kako mi nisi dao potomstva« – nastavi Abram – »jedan će, eto, od mojih ukućana postati moj baštinik.« Ali eto opet riječi Gospodnje: »Taj neće biti tvoj baštinik, nego će ti baštinik biti tvoj potomak.« Bog izvede Abrama i reče: »Pogledaj na nebo i zvijezde prebroj ako ih možeš prebrojiti.« A onda doda: »Toliko će biti tvoje potomstvo.« Abram povjerova Gospodinu, i on mu to uračuna u pravednost.

Gospodin se sjeti Sare kako je rekao i učini joj kako je obećao: Sara začne i rodi Abrahamu sina u njegovoj starosti – u vrijeme koje je Bog označio. Abraham nadjene ime Izak svome sinu što mu ga Sara rodi.

Riječ Gospodnja.

Otpjevni psalam Ps 105, 1-6.8-9

Pripjev: On je Gospodin, Bog naš,
on se uvijek sjeća svojega saveza.

Hvalite Gospodina, prizivajte mu ime,
navješćujte među narodima djela njegova!
Pjevajte mu, svirajte mu,
pripovijedajte sva njegova čudesa!

Dičite se svetim imenom njegovim,
neka se raduje srce
onih što traže Gospodina!
Tražite Gospodina i njegovu snagu,
tražite svagda njegovo lice!

Sjetite se čudesa koja učini,
njegovih čuda i sudova usta njegovih!
Abrahamov rod sluga je njegov,
sinovi Jakovljevi njegovi izabranici!

On se uvijek sjeća svojega saveza,
riječ i koju daje tisući naraštaja:
Saveza koji sklopi s Abrahamom
i zakletve svoje Izaku.

Juan Simón Gutiérrez,
Sveta Obitelj, 1680.

MOLITVA VJERNIKA

Slaveći svetu nazaretsku Obitelj koja nam u svemu pruža primjer nasljedovanja svete Božje volje, obratimo se s pouzdanjem nebeskom Ocu te ga zamolimo:

1. Tvoja je Crkva velika obitelj tvojih vjernika. Daj da njihovi svakodnevni susreti obiluju međusobnom ljubavlju i radošću zbog rođenja tvoga Sina, molimo te.
2. Sveti su pastiri potrebni Crkvi da je vode. Blagoslovi naše obitelji da iz njih izniknu plemeniti mladići koji će te izbliza slijediti i putem spasenja voditi povjerenja stada, molimo te.
3. Mnoge obitelji svijeta žive u materijalnoj oskudici i teško podnose svakodnevnu neimaštinu. Blagoslovi njihovu žrtvu i umnoži im dobra potrebna za svakidašnji život, molimo te.
4. Mnogi ljudi svjedoče teško narušenim obiteljskim odnosima. Daj da jedni drugima od srca oprostite te ih svojom ljubavlju ponovno ujedini kao obitelj, molimo te.
5. Nemogućnost stvaranja potomstva rastužuje mnoge muževe i žene. Usliši njihove vapaje te ih obdari toliko željenom djecom, molimo te.

Nebeski Oče, budi nam milostiv i usliši ove naše prošnje. Daj da naše obitelji vjerno nasljeduju primjer svete Obitelji te tako iz njih izniknu mladi naraštaji koji će, vođeni tvojom rukom, ovaj svijet činiti boljim mjestom za sve ljude svijeta. Po Kristu, Gospodinu našem. Amen.

Drugo čitanje Heb 11, 8.11-12.17-19

Abrahamova, Sarina i Izakova vjera.

Čitanje Poslanice Hebrejima

Braćo: Vjerom pozvan, Abraham poslušao i zaputi se u kraj koji je imao primiti u baštinu, zaputi se ne znajući kamo ide. Vjerom i Sara unatoč svojoj dobi zadobi moć da začne jer vjernim smatraše Onoga koji joj dade obećanje. Zato od jednoga, i to obamrla, nastala mnoštvo poput zviježda na nebu i pijeska nebrojena na obali morskog.

Vjerom Abraham, kušan, prikaza Izaka. Jedinca prikazivao on koji je primio obećanje, kome bi rečeno: Po Izaku će ti se nazivati potomstvo! – uvjeren da Bog može i od mrtvih uskrisiti. Zato ga u predsluci i ponovno zadobi.

Riječ Gospodnja.

Pjesma prije Evanđelja Heb 1, 1-2

Više puta i na više načina Bog nekoć govoraše ocima po prorocima: konačno, u ove dane, progovori nama u Sinu.

Evanđelje Lk 2,22.39-40 (kraća verzija)

Dijete je raslo, puno mudrosti.

Čitanje svetog Evanđelja po Luki

Kad se po Mojsijevu zakonu navršio dani njihova čišćenja, poniješe Isusa u Jeruzalem da ga prikažu Gospodinu – kao što piše u Zakonu Gospodnjem.

Kad obavio sve po Zakonu Gospodnjem, vratio se u Galileju, u svoj grad Nazaret. A dijete je raslo, jačalo i napunilo se mudrosti i milost je Božja bila na njemu.

Riječ Gospodnja.

PRIJEDLOZI ZA PJEVANJE

Ulazna:	382.2	I pohitješe pastiri
ili	811	O pastiri, čudo novo
Otpjevni psalam:	ŽV 13/2011	On je Gospodin, Bog naš
Prinosna:	810	Danas se čuje
Pričesna:	403	Veselje ti navješćujem
	405	O pastiri, vjerni čuvari
	807	Spavaj, Sinko
Završna:	420.1,6 i 10	Narodi nam se
ili	422	Nebo i zemlja

Sveta Obitelj – I danas neiscrpni izvor nade, vjere i ljubavi

Obitelj? Riječ koja odjekuje u svakom našem srcu i glavi. Obitelj! Za svakoga jedinstvena i neponovljiva riječ, baš kao što je i svaka obitelj u sebi. Svjesni smo koliko je danas govor o obitelji višeznačan, raznolik, poticajan, upitan, zabrinjavajući, obećavajući. U istočnim Crkvama današnje liturgijsko slavlje se zove slavlje susreta. O kakvim susretima se radi? Isus biva prikazan u hramu te je to stoga susret starog hrama i Crkve, čiji je utemeljitelj Isus Krist. Događa se zatim susret Starog i Novog Saveza, Zavjeta jer se po Isusu ispunjava Stari Savez između Boga i čovjeka, te počinje Novi Savez, Novi Zavjet. I napokon, događa se susret između Boga, između Isusa Krista, našega Gospodina, i čovjeka, čovječanstva, koje je tako dugo, željno, raširenih ruku iščekivalo dolazak Isusa Krista. Svaka obitelj je svakodnevno susretanje osoba. Želimo i molimo da naši susreti u obitelji budu susreti ljubavi, mira, opraštanja, darivanja.

Kome pripadaju »naša« djeca

Promotrimo iz bližega ono što samo danas čuli u Evanđelju i iščitavajmo poruke kojim možemo sebi život u našim obiteljima učiniti bogatijim. Marija i Josip prikazuju Isusa u hramu, prikazuju ga Bogu. Oni su svjesni kako njihovo dijete pripada Bogu i stoga Bogu stavljaju na raspolaganje svoje dijete, jer su ga primili kao dar. Djeca su dar koji nam je darovan. Ona nam ne pripadaju kao vlasništvo, nego su dar koji nam Bog daruje. Ovaj pogled može nam kao vjernicima pomoći u razumijevanju odnosa prema djeci općenito, ali i prema djeci u našim obiteljima. Djeca su nam darovana i svako dijete je pozvano ostvariti Božji plan u ovome svijetu. Stoga i roditelji po svom zvanju pozvani su u ljubavi odgajati djecu kako bi se ostvario Božji plan s njima u životu, a ne

plan koji roditelji imaju o svojoj djeci. To znači prikazati djecu Bogu. Marija i Josip su nam u tome prelijep primjer. Marija i Josip prikazuju dvije golubice. Nema ju janje kako bi ga prikazali nego dva goluba i dvije golubice. Znači da su bili iz siromašnijih obitelji. I siromašne obitelji su sretno obitelji.

Čovjek vjernik drugačije gleda na sebe i na druge od nevjernika

Što se događa u hramu? Možemo zamisliti kako je hram bio pun ljudi koji su tamo dolazili na molitvu, no usred mnoštva ljudi, samo njih dvoje prepoznaje Isusa. Evanđelist nam prvo navodi starca Šimuna. Kako je on uspio među svom djecom u Kristu prepoznati Spasitelja? Bio je čovjek pravedan i bogobožan. I kao takav uspio je u djetetu prepoznati nešto drugo, nešto što se ne vidi tjelesnim očima. Osim toga Duh Sveti je bio na njemu, te on ponukan Duhom Svetim izgovara riječi koje smo čuli u evanđelju. Upravo jer je potaknut Duhom Svetim uspijeva prepoznati trenutak kada ga je Bog pohodio. Čovjek vjernik drugačije gleda na sebe i na druge od nevjernika. I mi ako ostajemo blizu Bogu u svojim životima, blizu Duhu Svetom prepoznajemo trenutke Božje prisutnosti u našim životima. Odnos Duhu Svetom pomaže prepoznavati prave trenutke. Zato se u svojim obiteljima molimo Duhu Svetom za donošenje mudrih i razboritih odluka. Obitelji je lakše donositi odluke kada je otvorena Duhu Svetom.

Širina Šimunove duše i srca

U otvorenosti Bogu prepoznajemo trenutke njegovog pohođenja našim životima. I dok starac Šimun, koji predstavlja čitav Izraelski narod u tom trenutku, prima u ruke Isusa, blagoslivlja Boga, blagoslivlja jer se njegov život osmislio tom gestom. I Šimun govori »sad otpuštaš slugu svoga Gospodaru

prema miru«. To bi bio ispravniji prijevod. Otpuštaš slugu svoga prema miru. On ne oplakuje svoj život, ne žali za izgubljenim danima, nego govori kako ga Bog otpušta prema miru. On gleda prema budućnosti. Blago starim osobama u našim obiteljima koji u Bogu zahvaljuju na osmišljenim danima. Šimunov život se zaključuje sa smrću i on u tome vidi smisao, da svoj život dovrši s Bogom, kako ga je i započeo, kako bi živio na vjeke, kroz svu vječnost. I osim toga u tom trenutku starac Šimun ne misli na samoga sebe i na svoje spasenje, nego misli na cijeli Izraelski narod. Izraelskom narodu je došlo spasenje. U tom trenutku prepoznamo svu širinu Šimunove duše. Misli na svoje sunarodnjake. Njega nosi Duh i u tom Duhu on razmišlja o sebi i o drugima. Imamo se u čemu prepoznati, tješiti i nadahnjivati primjerom starca Šimuna. Široka je Šimunova duša i srce.

Ostati vjerni Bogu i obitelji, usprkos otežanim okolnostima života

I ostaje nam Ana. Proročica o kojoj nam evanđelist iznosi neke pojedinosti. Proročica koja je imala 84 godina. Ne radi se o kronološkoj dobi, nego označava 7x12. Sedam je u sv. Pismu broj savršenstva, a 12 označava 12 plemena Izraelovih. Zatim nam se govori da je bila 7 godina s mužem. Ovo je također simbolika. A poslije toga nam kaže evanđelist da je ostala udovica do svoje 84 godine. Bila je vjerna Bogu. Bog je taj savršeni zaručnik, savršena zaručnica, koji je zaljubljen u čovječanstvo, toliko da nam je darovao Isusa Krista. Ana predstavlja čovječanstvo. Osim toga Ana je ona koja je drugačija od svoga plemena. Kaže evanđelist da je bila iz plemena Ašerova. To je pleme koje je bilo izumrlo jer se pomiješalo s poganima. Nisu ostali vjerni Bogu. A prije nego što su izumrli dobili su dio zemlje koji je bio vrlo plodan te su zbog toga bili i bogati. Ašer znači sretan, a bili su sretni zbog bogate zemlje. No nisu bili vjerni. Ana, pak koja je jedan mali ostatak tog plemena predstavlja one osobe koje ostaju vjerne i

Bartolomé Esteban Murillo, *Sveta Obitelj*, 1675. – 1682.

dosljedne u svojim odlukama. Znamo kako nije tako teško prihvatiti Boga, dapače spasonosno je, no ostati Njemu vjeran u svim odlukama života, to je već teže. No Ana nam pokazuje da se vjernost i dosljednost isplate. Donijeti neku doživotnu odluku nije lako, iako je lijepo, no ostati vjeran svojim obećanjima kao npr. ostati vjeran u dobru i u zlu, u braku i obitelji je zahtjevnije, ali s vremenom blagoslovljenije. Molimo zagovor sv. Ane da ustrajemo u bračnim i obiteljskim odlukama, a tamo gdje nismo ustrajali da ne klonemo duhom. Bog ima uvijek riječ nade za nas, riječ sreće. Bila nam sv. Obitelj nadahnuće, poticaj, ohrabrenje, pomoć u našim svakodnevnim susretima u obiteljima u kojima živimo. Amen.

Josip Bošnjaković

Sveta Marija Bogorodica

1. siječnja 2024.

ULAZNA PJESMA

Zdravo Sveta Rodiljo,
Majko Kralja vječitoga,
komu ruka ima vlast
iznad svijeta čitavoga!

ZBORNA MOLITVA

Bože, ti si plodnim
djevičanstvom svete Marije
ljudskom rodu darovao
vječno spasenje. Po njoj smo
primili tvoga Sina, začetnika
novog života: molimo te da i
u ovoj godini iskusimo
njezin zagovor. Po Kristu.

DAROVNA MOLITVA

Gospodine, ti svako dobro
počinješ i dovršuješ.
Danas se radujemo
svetkovini svete Bogorodice
i zahvaljujemo za rođenje
Isusa Krista: daj da s radošću
postignemo puni plod
njegova spasenja, kojemu
slavimo početak.
Po Kristu.

PRIČESNA PJESMA

Isus Krist jučer
i danas isti je –
– i uvijek!
(Heb 13, 8)

POPRIČESNA MOLITVA

Gospodine, mi ispovijedamo
da je blažena Marija, vazda
djevica, Majka tvoga Sina
i Majka Crkve. Molimo te
da nam nebeska otajstva,
koja smo primili, koriste
za vječni život. Po Kristu.

Prvo čitanje Br 6, 22-27

Neka zazivaju ime moje nad sinove Izraelove i ja ću ih blagoslivljati.

Čitanje Knjige Brojeva

Reče Gospodin Mojsiju:

»Reci Aronu i njegovim sinovima:

Ovako blagoslivljajte Izraelce:

Neka te blagoslovi Gospodin

i neka te čuva!

Neka te Gospodin licem svojim obasja,

milostiv neka ti bude!

Neka pogled svoj Gospodin svrati na te

i mir ti donese!

Tako neka zazivaju ime moje

nad sinove Izraelove

i ja ću ih blagoslivljati.«

Riječ Gospodnja.

Otpjevni psalam Ps 67, 2-3.5-6.8

Pripjev: Smilovao nam se Bog
i blagoslovio nas.

Smilovao nam se Bog i blagoslovio nas,
obasjao nas licem svojim,
da bi sva zemlja upoznala putove tvoje,
svi puci tvoje spasenje!

Nek se vesele i kliču narodi
jer sudiš pucima pravedno
i narode vodiš na zemlji.

Neka te slave narodi, Bože,

svi narodi neka te slave!

Bog nas blagoslovio!

Neka ga štiju svi krajevi svjetski!

Drugo čitanje Gal 4, 4-7

Bog posla Sina svoga, rođena od žene.

Čitanje Poslanice svetoga Pavla apostola Galaćanima

Braćo: Kad dođe punina vremena,

odasla Bog Sina svoga:

od žene bi rođen, Zakonu podložan

da podložnike Zakona otkupi

te primimo posinstvo.

A budući da ste sinovi,

odasla Bog u srca vaša

Duha Sina svoga koji kliče: »Abba! Oče!«

Matthias Stomer,
Poklonstvo pastira, oko 1640.

Tako više nisi rob, nego sin;
ako pak sin, onda i baštinik po Bogu.

Riječ Gospodnja.

Pjesma prije Evanđelja Heb 1, 1–2

Više puta i na više načina Bog nekoć govoraše
ocima po prorocima; konačno, u ove dane,
progovori nama u Sinu!

Evanđelje Lk 2, 16–21

Pronađoše Mariju, Josipa i novorođenče.

I nakon osam dana nadjenuše mu ime Isus.

Čitanje svetog Evanđelja po Luki

U ono vrijeme: Pastiri pohite u Betlehem i pronadu Mariju, Josipa i novorođenče gdje leži u jaslama. Pošto sve pogledaše, ispriповjediše što im bijaše rečeno o tom djetetu. A svi koji su to čuli divili se tome što su im pripovijedali pastiri. Marija u sebi pohranjivaše sve te događaje i prebiraše ih u svome srcu. Pastiri se zatim vraćuše slaveći i hvaleći Boga za sve što su čuli i vidjeli kako im je bilo rečeno. Kad se navršilo osam dana da bude obrezan, nadjenuše mu ime Isus, kako ga je bio prozvao anđeo prije njegova začeca.

Riječ Gospodnja.

MOLITVA VJERNIKA

Sveta Bogorodica Marija svojim je predanjem Božjoj svetoj volji donijela svijetu spasenje i život vječni. Zahvalni za dar njena predanja, uputimo svome Stvoritelju iskrene prošnje:

1. Saznavši za Radosnu vijest, pastiri su pohrlili vidjeti novorođenoga Kralja. Daj da tvoja Crkva istim žarom sluša tvoj glas i svim ga snagama nastoji svakodneвно slijediti, molimo te.
 2. Svećenici su za života često odvojeni od svojih obitelji. Čuvaj ih na njihovom putu i daj da ih uvijek prate zagovor i zaštita nebeske Majke Marije, molimo te.
 3. Tvojim darom djeca dolaze u obitelji. Daj da se radujemo svakome začetom djetetu i zajedničkim snagama prionemo u pomoć roditeljima u odgoju, molimo te.
 4. Ponekad se čini teško usmjeriti dijete na pravi put, no to je zadaća svakoga od nas. Daj da djecu ne smatramo svojim pravom već tvojom milošću da ih kroz život pripremimo za susret s tobom, molimo te.
 5. Mnogi su roditelji izgubili svoju djecu zbog ratova ili bolesti. Iskaži im svoje milosrđe i budi im utjeha na njihovom životnom putu, molimo te.
- Bože Oče, dok ti zahvaljujemo za sva dobra koja smo primili u predanju naše nebeske Majke, molimo te da nam i dalje budeš snaga i oslonac u svim životnim situacijama, kao što si bio na pomoć i Djevici Mariji.
Po Kristu, Gospodinu našem. Amen.

PRIJEDLOZI ZA PJEVANJE

Ulazna:	810	Danas se čuje
ili	385	Zdravo, sveta Rodiljo
Otpjevni psalam:	ŽV 13/2011	Smilovao nam se Bog
Prinosna:	408.1, 2 i 3	O Betleme
ili	406.1, 2, 5 i 7	Zdravo budi, mladi Kralju
Pričesna:	829	Djetešce nam se rodilo
	820	Sklopi blage očiće
Završna:	420.1 i 11	Narodi nam se

Približiti se rođenomu Mesiji

Nakon susreta s anđelima u kojem su doznali za rođenje Mesije u Davidovu gradu i nakon što su se anđeli vratili na nebo, pastiri su počeli poticati jedni druge da odu u Betlehem i sami svojim očima vide ono o čemu su im anđeli govorili. Početni strah od anđela pretvorio se u veliku čežnju da vide ono što im je naviješteno. Nije im trebalo dugo da se ohrabre i odmah, još za noći, krenu prema Betlehemu. U Betlehemu su našli Mariju, Josipa i novorođeno dijete. Dijete je bilo u jaslama. Što su čuli od anđela sada su svojim očima gledali. Nakon što su u Mariji, Josipu i novorođenčetu prepoznali ono o čemu su im anđeli govorili, sami su počeli govoriti što su čuli od anđela. Našli su da se na zemlji uistinu dogodilo ono što su im anđeli s neba rekli. Anđeli su im s neba donijeli vijest o događaju na zemlji. O svemu tome pastiri govore drugima. Objava s neba nije bila samo za njih i nije riječ ni o kakvoj tajnoj vijesti koju treba skrivati. Naprotiv! Vijest o rođenju Mesije počinje se širiti odmah nakon Isusova rođenja. To kod slušatelja izaziva divljenje. Među slušateljima su, naravno, Marija i Josip, ali i neki drugi neimenovani susjedi ili došljaci u Betlehem.

Marija je sve što se događalo pohranjivala u srcu. Njezino je srce mjesto gdje se susrela sa Svevišnjim. Tamo je pohranjen i njezin kratki, ali prijelomni susret s anđelom Gabrijelom. Tada je pristala na suradnju sa Svevišnjim i od anđela je dobila odgovore na sva svoja pitanja. No, nakon kratkog susreta Marija je opet ostala sama. Anđeo je otišao od nje i ona je odgovore na svoja pitanja od tada trebala sama tražiti. Sama nije bila u stanju Josipu objasniti što joj se dogodilo. Josip ju je namjeravao napustiti. Njemu se pogled prema Mariji i njezinu susretu s anđelom promijenio nakon što je on sam dobio uputu istog anđela da se ne boji uzeti k sebi svoju ženu Mariju. Sada, nakon što se rodilo dijete

kojega je navijestio anđeo Gabrijel, slušaju pastire koji govore o anđelima i koji u novorođenoj prepoznaju Mesiju.

Mariji je to potvrda onoga što je njoj rekao anđeo. Marija je već tada povjerovala, ali sada opaža kako Svevišnji s nebesa prati sve što se događa s njom. To što su anđeli rekli pastirima važno je i njoj. Ona i to pohranjuje u svome srcu. Slaže, prebire, povezuje, pohranjuje. Opaža kako se njezina životna mreža širi i kako na njezinim čvorištima uvijek iznova susreće anđele, glasnike Svevišnjega. Pastiri će se vratiti svojim stadima kao što se prethodno i anđeo Gabrijel vratio na nebo. Mariji i Josipu počinje novi život s djetetom koje im je darovano. Ono će, kao i svako drugo dijete, sada oblikovati njihov život. Vremenski ritam budnosti i sna, skrb za dijete, planiranje putovanja, dnevni poslovi od sada su vezani uz dijete i njegove potrebe.

Nakon osam dana dijete će biti obrezano i dobiti ime Isus. To mu je ime dao već anđeo u prvom susretu s Marijom. Obrezanjem dijete na sebi nosi tjelesni znak pripadnosti izabranome narodu. Obrezanje je potvrda saveza s Bogom i njegovim narodom. Isus je tako od samog početka član židovskoga naroda. Majka mu je Židovka i obrezan je kao židovsko dijete osmi dan nakon rođenja. On je sin Svevišnjega kako je to najavio anđeo Gabrijel i on je ljudsko dijete. Kasnije će Crkva to definirati svojim jezikom: Isus je pravi Bog i pravi čovjek.

Na početku Isusova života sve se odigrava oko njega. On je u središtu vijesti s neba i u središtu odnosa Marije i Josipa. O njemu je riječ u navještaju anđela pastirima i njega pastiri nalaze u Betlehemu. On će dobiti ime Isus i biti obrezan. Kasnije će se pokazati što su sve anđeli navijestili već na početku.

U događajima oko Isusova rođenja naziru se važni elementi svakog ljudskoga života.

Ljudski se život ne događa slučajno. On je rezultat Božje volje. Bog hoće da se

Lorenzo Lotto, *Poklonstvo pastira*, 1534.

rađaju novi ljudi. Muškarac i žena sudjeluju u Božjem stvoriteljskom djelovanju. Bog je prvog čovjeka, muško i žensko, stvorio sam, bez sudjelovanja stvorenoga čovjeka. No, nakon toga, svako novo ljudsko biće dolazi suradnjom čovjeka i Boga. Ni s rođenjem njegova Sina, Spasitelja ljudskog roda i obećanog Mesije, nije drukčije. I on je rođen od žene.

Svako novo rođenje ne tiče se samo obitelji kojoj je dijete rođeno, nego i široke ljudske zajednice i tiče se neba. Djeca se rađaju svojim roditeljima, ali i širokoj ljudskoj obitelji. Djeca se rađaju i nebu. Nadasve nebu. Na zemlji uvijek iznova ljudi odbace ovo ili ono dijete. Nebo ne odbacuje ni jedno. Štoviše, nebo prima svu djecu koju ljudi odbace. Nebo je zainteresirano za djecu koja ulaze u svijet. Djetetu je potrebna dobrodošlica u obitelji i društvu kao i dobrodošlica na nebu. Djetetu je potrebna i uključenost u zajednicu vjernika. Ime koje dijete dobiva cijeloga će života nositi i po svome će imenu ulaziti u odnose s drugim ljudima. Roditelji djetetu koje

vole daju i ime koje vole. Tako će dijete s vremenom u roditeljskoj ljubavi pronaći, prepoznati i zavoljeti i sebe i svoje ime.

Kada se vjernici sabere oko stola Gospodnjega i slušaju jednostavni Lukin tekst o pohodu pastira, oni su najprije povučeni u idiličnu sliku satkanu od Lukinih riječi i pridodanih slika iz mašte koja prati božićne događaje. No vrlo brzo liturgija ih uvede u duboki i intimni odnos s nevidljivim Stvoriteljem. Pomaže im da sami u svome srcu pronađu već postojeće djelovanje Božje i da svoje obiteljske i društvene odnose smjeste u svjetlo Božje volje s čovjekom. Liturgija im otvori prozor u Božju volju za novim životom i u ponor ljudskog mraka koji guta stvorenu, a nerođenu djecu. Pokaže im kroz primjer pastira koliko je važno da društvo stvori ozračje dobrodošlice bilo roditeljima na putu, bilo djetetu koje ulazi u svijet. Slušajući poznati i lako razumljivi Lukin tekst vjernicima se otvara prigoda da se poistovjete s nekim od likova i na njima nauče bolje i, Božjoj volji bliže, oblikovati svoj život i odnose.

Ante Vučković

Bogojavljenje

6. siječnja 2024.

ULAZNA PJESMA

Evo, dolazi Gospodar,
Gospodin; U ruci mu
kraljevstvo, moć i vlast.
(Usp. Mal 3,1; 1Ljet 19,12)

ZBORNA MOLITVA

Bože, ti si na današnji dan
po zvijezdi prethodnici
narodima objavio svoga
Jedinorođenca. Mi smo te
upoznali svjetlom vjere:
privedi nas gledanju svoje
nebeske ljepote.
Po Gospodinu.

DAROVNA MOLITVA

Gospodine, nek ti budu mili
darovi tvoje Crkve. To nije
zlatu, tamjan ni smirna,
nego se danas prinosi i za
hranu daje Isus Krist, koga ti
darovi označuju.
Koji živi.

PRIČESNA PJESMA

Vidjeli smo zvijezdu njegovu
na Istoku, pa dođosmo s
darovima da se poklonimo
Gospodinu.
(Usp. Mt 2,2)

POPRIČESNA MOLITVA

Gospodine, idi pred nama
uvijek i svuda svojim
nebeskim svjetlom. Htio si
da se pričestimo ovim
nebeskim otajstvom: daj da
ga promatramo čistim
pogledom i primamo
odanim srcem.
Po Kristu.

Prvo čitanje Iz 60,1-6

Slava Gospodnja sviće nad tobom.

Čitanje Knjige proroka Izaije

Ustani, zasini, Jeruzaleme, jer dolazi svjetlost tvoja i slava Gospodnja sviće nad tobom! Jer gle, zemlju tmina pokriva i mrklina narode! A tebe Gospodin obasjava i slava se njegova javlja nad tobom. K tvojoj svjetlosti koračaju narodi i kraljevi k sjaju zore tvoje. Očima okruži i promatraj: svi se oni sabiru, k tebi dolaze! Izdaleka ti dolaze sinovi, kćeri ti donose u naručju. Gledat ćeš tad i sjati, igrat će ti srce i širiti se jer k tebi će poteći bogatstvo mora, blago narodâ k tebi pritjecati. Mnoštvo deva prekrit će te, mladih deva iz Midjana i Efe. Svi će iz Sabe dolaziti, donosit će zlato i tamjan i hvale navješćivati Gospodnje.

Riječ Gospodnja.

Otpjevni psalam Ps 72,1-2.7-8.10-13

Pripjev: Klanjat će se tebi, Gospodine, svi narodi zemlje.

Bože, sud svoj daj kralju
i svoju pravdu sinu kraljevu.
Nek puku tvojem sudi pravedno,
siromasima po pravici!

U danima njegovim cvjetat će pravda
i mir velik – sve dok bude mjeseca.
I vladat će od mora do mora
i od Rijeke do granica svijeta.

Kraljevi Taršiša i otokâ nosit će dare,
vladari Šabe i Sebe danak donositi.
Klanjat će mu se svi vladari,
svi će mu narodi služiti.

On će spasiti siromaha koji uzdiše,
nevoljnika koji pomoćnika nema;
smilovat će se ubogu i siromahu
i spasit će život nevoljniku.

Drugo čitanje Ef 3, 2-3a.5-6

Sada je objavljeno da su i pogani subaštinci obećanja.

Čitanje Poslanice svetoga Pavla apostola Efežanima

Braćo:

Zacijelo ste čuli za rasporedbu milosti Božje koja mi je dana za vas: objavom mi je obznanjeno otajstvo koje nije bilo obznanjeno sinovima ljudskim drugih naraštaja.

Ono je sada u Duhu objavljeno svetim njegovim apostolima i prorocima: da su pogani subaštinci i »sutijelo« i sudionici obećanja u Kristu Isusu – po evanđelju.

Riječ Gospodnja.

Peter Paul Rubens,
Poklonstvo mudraca, 1624.

MOLITVA VJERNIKA

Braćo i sestre, potrebiti istinskog Svjetla, da obasja svaku tamu ovozemnosti naših života, uputimo nebeskom Ocu svoje iskrene prošnje:

1. Slijedeći svjetlost na nebu, tri su mudraca pronašli novorođenoga Kralja. Daj da sveta Crkva neprestano bude zagledana u svjetlo tvoga Sina i slijedi put kojim je Krist vodi, molimo te.
2. Papa, biskupi i svećenici neprestano se trude narode privoditi tvome Svjetlu. Učvrsti ih u vjeri i daruj im svoga Duha da ih vodi putem Istine, molimo te.
3. Herod nije imao otvoreno srce za prihvaćanje Krista. Učini sve ljude na vlasti poniznim vršiteljima povjerene službe i otvori im srca da te znaju prepoznati i s ljubavlju služiti potrebitima, molimo te.
4. Mnogi siromašni u svijetu gladuju te nemaju osnovne uvjete za normalan život. Daj da ne sabiremo ovozemaljsko blago, već od njega darujemo potrebite i time svima osiguramo ljepšu budućnost, molimo te.
5. Tri su mudraca tvome Sinu donijeli darove. Daj da ti svakodnevno prinosimo darove ljubavi i dobrote u riječima i djelima prema bližnjima, molimo te.

Nebeski Oče, poslušaj ove naše iskrene prošnje te ih milostivo usliši. Daj da prepoznamo istinsku svjetlost u srcu tvoga Sina te joj se s povjerenjem prepustimo da nas vodi.

Po Kristu, Gospodinu našem. Amen.

Pjesma prije Evanđelja Mt 2,2

Vidjesmo gdje izlazi zvijezda njegova
pa dođosmo pokloniti se Gospodinu.

Evanđelje Mt 2, 1-12

Dođosmo s istoka pokloniti se kralju.

Čitanje svetog Evanđelja po Mateju

Kad se Isus rodio u Betlehemu judejskome u dane Heroda kralja, gle, mudraci se s istoka pojaviše u Jeruzalemu raspitujući se: »Gdje je taj novorođeni kralj židovski? Vidjesmo gdje izlazi zvijezda njegova pa mu se dođosmo pokloniti.«

Kada to doču kralj Herod, uznemiri se on i sav Jeruzalem s njime. Sazva sve glavare svećeničke i pismoznance narodne pa ih ispitivaše gdje se Krist ima roditi. Oni mu odgovoriše: »U Betlehemu judejskome jer ovako piše prorok: 'A ti, Betleheme, zemljo Judina! Nipošto nisi najmanji među kneževstvima Judinim jer iz tebe će izaći vladalac koji će pâsti narod moj – Izraela!'«

Tada Herod potajno dozva mudrace i razazna od njih vrijeme kad se pojavila zvijezda. Zatim ih posla u Betlehem: »Pođite«, reče, »i pomno se raspitajte za dijete. Kad ga nađete, javite mi da i ja pođem te mu se poklonim.«

Oni saslušavši kralja, pođoše. I gle, zvijezda kojoj vidješe izlazak išaše pred njima sve dok ne stiže i zaustavi se povrh mjesta gdje bijaše dijete. Kad ugledaše zvijezdu, obradovaše se radošću veoma velikom. Uđu u kuću, ugledaju dijete s Marijom, majkom njegovom, padnu ničice i poklone mu se. Otvore zatim svoje blago i prinesu mu darove: zlato, tamjan i smirnu. Upućeni zatim u snu da se ne vraćaju Herodu, otiđoše drugim putem u svoju zemlju.

Riječ Gospodnja.

PRIJEDLOZI ZA PJEVANJE

Ulazna:	424	Tri kralja jahahu
ili	382.3	Evo dolazi
ili	404.5 i 6	Rodio se Bog i čovjek
Otpjevni psalam:	391	Klanjat će se tebi, Gospodine
Prinosna:	402.1 i 4	Radujte se, narodi
Pričesna:	392.2	Vidjesmo zvijezdu njegovu
	831	Nebo daj oku
	832	Pristupite vjerni
Završna:	420.8 i 11	Narodi nam se

Slijediti Isusovu zvijezdu

Bogojavljenje – Tri kralja

Svetkovina Bogojavljenja od kršćanske starine je bila jedno od najvažnijih slavlja kojim je Crkva slavila dolazak živoga Boga na zemlju među ljude. Taj dolazak je redovito uspoređivala s darom svjetla koje obasjava svijet, pri čemu se je veselila Bogu koji kao Svjetlo dolazi na svijet. No upravo slika svjetla je bila tako znakovita jer je jedna od odlika svjetla da ono oko sebe razasipa svoj sjaj na sve strane bez ikakva ograničenja, s time da ga ne vide samo oni koji se od njega zaklanjaju. Polazeći od te slike, moglo se lakše razumjeti Boga i njegovu sveopću dobrotu, kao i njegovo djelovanje za sve ljude, što je onda i bio smisao ove svetkovne kojom se slavilo Božje očitovanje svim narodima. S Kristom je postalo očito da Božje svjetlo nije ostajalo zatvoreno samo u okvirima židovskoga naroda, već je svijetlilo svima koji su htjeli živjeti u njegovu sjaju. Logika kojom se vodila prva kršćanska zajednica s obzirom na razumijevanje Božje objave kao svjetla, bila je slična evanđeoskom nauku koji je Isus izgovorio na jednom drugom mjestu gdje je rekao da Bog daje da »njegovo sunce izlazi i nad zlima i nad dobrima te da kiša pada i pravednicima i nepravednicima« (Mt 5,44-45). Tako je Crkva i u slučaju Bogojavljenja slavila Boga koji dolazi da svojim svjetlom obasja sve ljude, ne ograničavajući se samo na jedan narod, već obasjavajući sve narode.

Ljudsko lutanje u tami

Doista, Božje spasenjsko djelovanje mora biti za sve ljude, jer svi ljudi koračaju u mrklini svoje duše, te bez Boga ne mogu biti u svjetlosti. Zato je razumljivo i vrlo istinito ono što je davno zapisao prorok Izaija kada govori da »zemlju tmina pokriva, a mrklina

narode«, jer ljudima ne treba mnogo da potonu u mrklinu i tamu. Tako i danas čovjek vrlo lako završi u tami svoje savjesti i svojih mračnih i neurednih odluka koje nisu u stanju prepoznati istinske vrednote i priznati vlastitim razumom da postoji duhovna i čudoredna istina tako očita i jasna svima. A kad se dogodi da razum ne želi prihvatiti da je istina o čovjeku i njegovu životu božanska stvarnost, te dostupna i spoznatljiva svima, onda gubi temelje pod nogama i sam sebi kopa jamu propasti. Držeći da je istina nedohvatljiva, te da svaki čovjek ima svoju istinu, time nedvosmisleno odbacuje onu Božju, čime na vlastit život navlači veliku tminu i mrklinu.

Upravo radi ovih mrklina koje se neprekidno nadvijaju nad čovjeka, analiza stanja koje iznosi prorok Izaija uočljiva je i danas kao popratna stvarnost ljudskoga života. I današnji čovjek živi u tami svojih lutanja i nesnalaženja zato što se udaljuje od Božjega svjetla ili ga potpuno zapostavlja. Nesposoban je osvijetliti život Božjom istinom i prisutnošću, te se onda grčevito bori s vjetrovima i silama zbunjujućih nesigurnosti. Umjesto da se drži Gospodina i vjere u njega, pada u različita praznovjerja po kojima se prepušta sudbini i slijepim silama za koje vjeruju da upravljaju njegovim životom. Umjesto da živi svjesno i savjesno prema Božjoj riječi i Zakonu, prepušta se naklapanjima o sreći i sretnu životu koji je rezultat određenih životnih slučajnosti. Umjesto da sigurna koraka hodi u svjetlu, radije tapka u mraku svojih odluka. A da se ne spominje koliki ljudi žive u tami jer ne vjeruju u sigurnost i jamstvo spasenja koje dolazi od Gospodina pa o budućem životu razmišljaju samo kao o nekoj nejasnoj mogućnosti koju onda

ostavljaju po strani, umjesto da im vjera u vječni život bude središte života, nit vodi i svjetlo koje ih obasjava i nadahnjuje u svakodnevnim izborima i djelovanju.

Božje svjetlo na djelu

U svjetlu svega rečenoga jasno je onda što mudraci s Istoga izjaviše kad su došli u Jeruzalem tražeći novorođenoga Kralja: »Vidjesmo gdje izlazi zvijezda njegova pa mu se dođosmo pokloniti.« Oni su se dali prosvjetliti Božjim svjetlom koje ih je vodilo u životnim traženjima. Time se Božje svjetlo očitovalo u njihovu životu, za razliku od Heroda, glavarava svećeničkih i pismoznaca, koji su unatoč svojem znanju ostali u mraku, jer su odbili primiti Božje prosvjetljenje. Zato nije čudo da je Isusova zvijezda nastavila voditi mudrace: »I gle, zvijezda kojoj vidješe izlazak idaše pred njima sve dok ne stiže i zaustavi se povrh mjesta gdje bijaše dijete. Ugledaše zvijezdu, obradovaše se radošću veoma velikom.« Ovo je snažna poruka i za nas danas, za naraštaj u kojemu mnogi lutaju ostajući u tami svoje pameti i ograničenih promišljanja, umjesto da se otvore Bogu koji sve čini da na njih izlije svoje prosvjetljenje i da ih obaspe dobročinstvima života vječnoga.

Današnja svetkovina nas poziva da poput mudraca s Istoka pođemo za Isusovom zvijezdom, to jest za sjajem njegova svjetla koje nas obasjava razbijajući tamu naše pameti i srca. U trenutku kada nas on prosvjetli svojim svjetlom ostaje nam zadaća hoditi u njegovoj svjetlosti. Štoviše, otkako nas obasjava Božje Svjetlo pozvani smo biti ne samo prosvjetljeni, već i svjetlonosci. A to znači da smo pozvani pomoći ljudima otupjele savjesti i uma da se okrenu izvoru svjetlosti na kojem su se napajali i mudraci. Naše je upućivati ljude da se ne zavaravaju varljivim ljudskim svjetlima, već da ozbiljno i vjerno slijedi Isusovu zvijezdu koja ih jedina može dovesti do punine radosti i života. Slijedimo stoga onu istinsku zvijezdu, zvijezdu vjere u našega utjelovljenoga Gospodina, koja

Diego Rodríguez de Silva y Velázquez,
Poklonstvo mudraca, 1619.

nam donosi mir i radost vodeći nas do njega i njegove presvete Majke. Ta zvijezda nas neće nikada iznevjeriti, jer njezin neugasivi sjaj ima svoje ishodište u Bogu, svjetlu koje nema zalaza. Živimo kao mudraci prosvjetljene savjesti i srca ispunjena svjetlom života i njegove ljubavi, te pretvarajmo mrklinu ovoga svijeta u prostor nebeskog življenja. Učinimo sve da ljudi ne budu u nesigurnosti pred Bogom, jer nam je njegova istina zasjala neprolaznim sjajem u betlehemskejštalici i daje nam sigurnost na svakom koraku do života vječnoga.

Ivan Bodrožić

Krštenje Gospodinovo

7. siječnja 2024.

ULAZNA PJESMA

Nakon krštenja Gospodina otvoriše se nebesa, a Duh siđe na nj kao golub. I glas s neba zaori: ovo je Sin moj, Ljubljeni! U njemu mi sva milina!

Usp. Mt 3, 16.17

ZBORNA MOLITVA

Svemogući vječni Bože, kod krštenja u Jordanu Duh Sveti je sišao na Isusa Krista, a ti si ga svečano proglasio svojim ljubljenim Sinom. I nas si iz vode i Duha Svetoga nanovo rodio za svoju djecu: daj da vazda ostanemo u tvojoj ljubavi. Po Gospodinu.

DAROVNA MOLITVA

Gospodine, danas slavimo dan kad si Isusa objavio kao svoga ljubljenoga Sina. Primi naše darove i daj da postanu Kristova žrtva, kojom si oprao grijeha svega svijeta. Po Kristu.

PRIČESNA PJESMA

Evo onoga za kog Ivan posvjedoči: Ja sam to vidio i svjedočim: On je Sin Božji!

Iv 1, 32.34

POPRIČESNA MOLITVA

Gospodine, nahranio si nas svetim darom. Molimo te da vjerno slušamo tvoga Jedinorođenca te se zovemo i budemo tvoji sinovi i kćeri. Po Kristu.

Prvo čitanje Iz 55,1-11

Dođite na vodu: poslušajte i duša će vam živjeti!

Čitanje Knjige proroka Izaije

Ovo govori Gospodin: Svi vi koji ste žedni, dođite na vodu; ako i nemate novaca, dođite! Bez novaca i bez naplate kupite i uživajte vino i mlijeko! Zašto da trošite novac na ono što kruh nije i nadnicu svoju na ono što ne siti? Mene poslušajte, i dobro ćete jesti i sočna ćete uživati jela. Priklonite uho i k meni dođite, poslušajte, i duša će vam živjeti. Sklopit ću s vama Savez vječan, savez milosti Davidu obećanih. Evo, učinih te svjedokom pucima, knezom i zapovjednikom narodima. Evo, pozvat ćeš narod koji ne poznaješ, i narod koji te ne zna dohrlit će k tebi radi Gospodina, Boga tvogjega, i Sveca Izraelova, jer on te proslavio. Tražite Gospodina dok se može naći, zovite ga dok je blizu! Nek bezbožnik put svoj ostavi, a zlikovac naume svoje. Nek se vrati Gospodinu, koji će mu se smilovati, k Bogu našem jer je velikodušan u praštanju. Jer moje misli nisu vaše misli i puti moji nisu vaši puti – govori Gospodin. Visoko je iznad zemlje nebo: tako su visoko puti moji iznad vaših putova, i misli moje iznad vaših misli. Jest, kao što dažd i snijeg s neba silaze i ne vraćaju se onamo dok se zemlja ne natopi, oplodi i zazeleni da bi dala sjeme sijaču i kruha za jelo, tako i riječ koja iz mojih usta izlazi ne vraća se k meni bez ploda, nego čini ono što sam htio i obistinjuje ono zbog čega je poslah.

Riječ Gospodnja.

Otpjevna pjesma Iz 12, 2-3.4b-6

Pripjev: S radošću ćete crpsti vodu s izvora spasenja!

Evo, Bog je spasenje moje, uzdam se, ne bojim se više jer je Gospodin snaga moja i pjesma, on je moje spasenje.

I s radošću ćete crpsti vodu iz izvora spasenja.

Hvalite Gospodina

prizivajte ime njegovo!

Objavite narodima djela njegovaj,

razglašujte uzvišenost imena njegovaj!

Pjevajte Gospodinu jer stvori divote, neka je to znano po svoj zemlji!

Kličite i radujte se, stanovnici Siona,

jer je velik među vama Svetac Izraelov!

Bartolomé Esteban Murillo,
Krštenje Gospodinovo, 1655.

MOLITVA VJERNIKA

Braće i sestre, priznajmo se malenima i grešnicima, te iskrena srca zamolimo vječnog Oca da nas njegovo neizmjereno milosrđe zahvati i obrati:

1. Krštenjem postajemo članovi svete Crkve. Daj da svakoga dana sve više ljudi prihvati Krista i krene njegovim putem, molimo te.
2. Ivan Krstitelj je u poniznosti služio Kristu. Blagoslovi sve svećenike da budu poslušni tvome Sinu i s osobitom se pažnjom zauzimaju za sve grešnike, molimo te.
3. U svijetu još uvijek ima mnogo ljudi koji te nisu upoznali. Blagoslovi srca svih misionara koji svoje živote daruju da bi te svi ljudi svijeta upoznali i prihvatili, molimo te.
4. Danas se svatko prisjeća i svoga krštenja. Daj da ti budemo zahvalni za dar vjere u kojoj smo kršteni i primili milost zvati se tvojom ljubljenom djecom, molimo te.
5. Naši dragi pokojni vape za tvojim smilovanjem. Otpusti im grijeha i daj da, pomireni s tobom, mogu vječno uživati u kraljevstvu nebeskom, molimo te.

Oče vječni, hvala ti za dar krštenja i molimo te, daj nam poslušnost kakvu je Ivan Krstitelj iskazao tvome Sinu. Daj da u toj poslušnosti možemo uvidjeti svoju grešnost te se obratiti i živjeti svetost za vječnost.

Po Kristu, Gospodinu našem. Amen.

Drugo čitanje 1Iv 5, 1-9

Čitanje Prve poslanice svetoga Ivana apostola

Ljubljeni: Tko god vjeruje: »Isus je Krist«, od Boga je rođen. I tko god ljubi roditelja, ljubi i rođenoga. Po ovom znamo da ljubimo djecu Božju: kad Boga ljubimo i zapovijedi njegove vršimo. Jer ljubav je Božja ovo: zapovijedi njegove čuvati. A zapovijedi njegove nisu teške. Jer sve što je od Boga rođeno, pobjeđuje svijet. I ovo je pobjeda što pobijedi svijet: vjera naša. Ta tko to pobjeđuje svijet ako ne onaj tko vjeruje da je Isus Sin Božji? On, Isus Krist, dođe kroz vodu i krv. Ne samo u vodi nego – u vodi i krvi. I Duh je koji svjedoči jer Duh je istina. Jer troje je što svjedoči: Duh, voda i krv; i to je troje jedno. Ako primamo svjedočanstvo ljudi, svjedočanstvo je Božje veće. Jer ovo je svjedočanstvo Božje, kojim je svjedočio za Sina svoga.

Riječ Gospodnja.

Pjesma prije Evandjelja Mk 9, 6

Otvoriše se nebesa i glas Očev zaori:
Ovo je Sin moj, ljubljeni! Slušajte ga!

Evandjelje Mk 1, 7-11

Čitanje svetog Evandjelja po Marku

U ono vrijeme: Propovijedao je Ivan: »Nakon mene dolazi jači od mene. Ja nisam dostojan sagnuti se i odriješiti mu remenje na obući. Ja vas krstim vodom, a on će vas krstiti Duhom Svetim.« Onih dana dođe Isus iz Nazareta galilejskog i primi u Jordanu krštenje od Ivana. I odmah, čim izađe iz vode, ugleda otvorena nebesa i Duha poput goluba gdje silazi na nj, a glas se zaori s nebesa: »Ti si Sin moj, ljubljeni! U tebi mi sva milina!«

Riječ Gospodnja.

PRIJEDLOZI ZA PJEVANJE

Ulazna:	811.1 i 3	O pastiri, čudo novo
ili	383.3	Nakon krštenja Gospodinova
Otpjevni psalam:	150	S radošću ćete crpsti vodu
Prinosna:	410.2 i 4	Anđeli se javili
ili	402.5	Zdravo, mali Isuse
ili	806.1,3 i 4	S nebesa anđel sišao
Pričesna:	392.3	Evo onoga
	403	Veselje ti navješćujem
Završna:	420.9-11	Narodi nam se

Krštenje Gospodinovo

U Evanđelju po Mateju, Isus se prvi put pojavljuje u kontekstu krštenja: silazi iz Galileje na Jordan tražeći da ga Ivan krsti. U tom događaju očituju se bitni aspekti Isusova djelovanja: Ivan se protivi krštenju; Isus svojim prvim riječima objavljuje da mu je zadaća ispuniti svu Očevu volju, a Bog ga priznaje svojim ljubljenim Sinom. Na tri načina Ivan objavljuje Isusovu superiornost: Isus je jači i toliko ga nadmašuje snagom i dostojanstvom da Ivan nije dostojan ni razvezati mu vezice na obući; Isus će krstiti Duhom Svetim, a Ivan krsti vodom. Što je voda u odnosu na Duha Božjega, koji je život? Tko to može krstiti Duhom Svetim? Što može značiti da onaj tko krsti Duhom Svetim bude kršten vodom? Kakva smisla ima u tome da onaj koji priopćuje Duha Svetoga staje u red s onima koji ga nemaju?

Krštenje – iz poslušnosti Očevoj volji

Ivan ima drugačiju predodžbu o tome što dolikuje Isusu: on ne misli da je njegovo mjesto uz one koji mu dolaze na krštenje, ali dopušta da ga Isus pouči. Prigovori zbog ponašanja, a prije svega ponašanja prema grešnicima, pratit će Isusa cijeloga života. Njegovi će protivnici imati krive predodžbe o tome što dolikuje onomu tko je poslan od Boga. Prva riječ koju Isus izgovara u Evanđelju po Mateju ima temeljni karakter: »Pusti sada! Ta dolikuje nam da tako ispunimo svu pravednost«. Pravednost znači ono što je ispravno pred Bogom, što odgovara Božjoj volji, a to znači da je Ivan krstio Isusa zato jer je Bog to želio. Krštenje nije Isusova ideja. On samo želi ispuniti svu pravednost i volju Božju, očitujući se kao onaj koji ovisi o toj pravednosti. U takvu stavu poslušnosti započinje svoje poslanje primajući od Ivana krštenje. Isus priznaje kao Božju volju da se svrsta među one koji idu Ivanu na krštenje. To su oni koji su čuli poziv na obraćenje i otvoreno se priznaju grešnicima. Isus se

ne ubraja među one koji su sigurni u sebe, koji vjeruju da su pravedni i besprijekorni; umjesto toga, iako nema nikakva grijeha, svrstava se među grešnike koji se žele obratiti.

Kakav je Isusov odnos s Bogom? Sam Bog će to odmah otkriti, ali Isus zna svoje poslanje: »Nisam došao zvati pravednike, nego grešnike«, a to kazuje i njegovo ime: »On će spasiti narod svoj od grijeha njegovih.« Isusova pomoć grešnicima počinje time što se ne udaljava od njih nego staje među njih: kao jednog od njih, Ivan će ga krstiti. Time Isus priznaje vrijednost Ivanova krštenja, odnosno da Ivan propovijeda i krsti po Božjem nalogu, pokazujući istodobno svoj odnos prema onima zbog kojih je došao: zauzima se za njih i brine o njima. U poslušnosti Božjoj volji Isus je na strani grešnika. Njegovo djelovanje sve do smrti na križu određeno je ovim poslanjem.

Isus – ljubljeni Sin

Riječi Božje koje slijede otkrivaju tko je Isus i kako je Bog na njegovoj strani: »Ovo je Sin moj, Ljubljeni. U njemu mi sva milina!« Ove riječi su temeljne i programatske, poput Isusove izjave o poslušnosti volji Očevoj. Onaj tko je poslušan Bogu i zauzima se za grešnike jest ljubljeni Sin Božji. Njegov odnos s Bogom nije narušen grijehom. Isus se stavlja na milost i nemilost grešnika i može im pomoći upravo zato što nije jedan od njih. Bog isključivo njega ljubi, njime je zadovoljan, s njim i s njegovim djelovanjem potpuno se slaže. Isus je Sin, sjedinjen sa svojim Ocem na posve jedinstven način: na njemu počiva Duh Božji i pun je života i božanske snage koja daje život. Tako pripremljen za svoje poslanje, Isus može izvršiti najavljeni krštenje Duhom Svetim. Ono što grešnicima nedostaje – sjedinjenje s Bogom – on posjeduje na savršen i nenadmašan način. I ne samo da pokazuje da sudjeluje u situaciji grešnika nego također ima moć

Joachim Patinir, *Krštenje Gospodinovo*, 1510.

izvesti ih iz te situacije, dati im oprostene i pomirenje s Bogom, a one koji se žele obratiti uvesti u zajedništvo s Bogom kakvu se nisu nadali niti ga zamišljali. Zadaća je ljubljenoga Sina otkriti Boga kao Oca i pripočeti Očevu ljubav.

U Isusovu krštenju očituju se crte cjelokupne njegove djelatnosti: on ne dolazi po pravедnike, nego se svrstava među grešnike, a to čini u poslušnosti Božjoj volji i kao njegov ljubljени Sin, koji živi u savršenu zajedništvo s Ocem. Stoga, kao i Otac, može opraštati grijehе i vraćati ljude u zajedništvo s Bogom.

Idealan odnos između Oca i Sina

Odnos nebeskog Oca prema Isusu oslikava kakav bi odnos trebali očevi imati prema svojoj djeci. Što se traži od očeva? Da »ne ljute« svoju djecu, ili afirmativno: da imaju strpljenja i razumijevanja, da znaju čekati. Djecu ne treba obeshrabrivati stalnim prijekorima i kritikama, nego poticati svaki, pa i najmanji njihov trud, odgajajući ih za slobodu i odgovornost. Otac koji želi znati što sve ne smije činiti prema svom sinu, trebao

bi pročitati *Pismo ocu* glasovitog pisca Franza Kafke. Na očevu pitanje zašto ga se boji, pisac mu odgovara pismom punim ljubavi i tuge, zamjerajući ocu prije svega to što nikada nije shvatio ogromnu »moć« koju je, u dobru i zlu, imao nad njim. Ključna je epizoda u kojoj maleni Franz neprestano plače, na što njegov otac reagira ostavljajući ga cijelu noć ispred zaključanih ulaznih vrata. Upravo toj traumi odrasli Franz pripisuje podrijetlo svojih »unutarnjih rana« koje će se odraziti na cio njegov život. Strah od oca sputavao ga je dotle da je gotovo zaboravio govoriti. Bez obzira je li iz škole donio kakav dječji podvig ili dobru ocjenu, očeva reakcija je bila: »Moram razmišljati o drugim stvarima!« A svom je sinu mogao biti prijatelj, osoba od povjerenja, životni uzor...

Očevi se ne trebaju bojati katkada doslovno oponašati Boga Oca i svome sinu ili kćeri, ako to okolnosti zahtijevaju, sami ili pred drugima reći: »Ti si moje ljubljeno dijete! Ponosan sam što sam ti otac!« Ako dolazi iz srca i u pravo vrijeme, ova riječ daje krila djetetovu srcu i čini čuda, a za oca je to kao da drugi put rađa vlastito dijete.

Danimir Pezer

Navještaj Božića

Cantus Martyrologii in Vigilia Nativitatis Domini

Prastari običaj naviještanja svetkovine Božića njegovan je ponajprije u samostanima benediktinaca, a u novije vrijeme sve više postaje zanimljiv, kao i mnogi drugi napjevi koji su liturgijskom reformom Drugog vatikanskog sabora otišli u zaborav. Polako kao da se obnavljaju ti prastari običaji u našim liturgijskim slavljinama i to zaslugom jednog dijela klera što je posebno pohvalno. Navještaj rođenja Gospodina našega Isusa Krista potječe iz Rimskog martirologija (Cantus martirologi-Laudes festive). Martirologij mučenika su u stvari Almanasi (Podrijetlo riječi povezuje se s grčkim nazivom *ἀλμενιχιστά* koji je zabilježio sv. Euzebije a označava egipatske knjige o nebeskim pojavama ili arapski oblik te riječi što znači kalendar.). Martirologiji su mogli sadržavati mjesečeve mijene, spomendane i blagdane svetaca i mučenika. I navještaj Božića našao se tako u toj knjizi. Glavna tema navještaja je vrijeme i sveti događaji u vremenu; smještaj Kristovog rođenja u kontekst ljudske povijesti, posebno u kontekst svete povijesti hebrejskog naroda, od Abrahama do Mojsija, od kralja Davida i do proroka.

Ovaj sadašnji navještaj je revidiran kako bi postao razumljiv i u našem vremenu. Krist je došao na svijet kada su od stvaranja svijeta već prošla mnoga stoljeća i stoljeća za stoljećima nakon potopa. Božićni proglas smješta Kristovo rođenje unutar povijesti izabranog naroda kao i u grčki i rimski kalendar. Sto devedeset četvrte Olimpijade i sedamsto pedeset druge godine od utemeljenja grada Rima kao i četrdeset i druge godine vladavine cezara Oktavijana Augusta. U navedenom, točnom vremenu Isus Krist rođen je od Marije u Betlehemu. Rođen je zbog Božjeg nauma punog ljubavi »da posveti svijet svojom prisutnošću punom ljubavi«.

U Martirologiju su predložena dva uzorka napjeva. Jedan je cantus ordinarius ili simplex, a drugi, bogato ukrašen melizmama, cantus solemnior ad libitum. Verzija simplex temelji se na već poznatom tonusu za pjevanje starozavjetne poslanice tj. recitativ na dominantni ili recitativnom tonu C, a svaka kadenca na točki je kvintu niže tj. na tonu F. Stječe se dojam lidijskog modusa s tonikom na tonu F i dominantom na tonu C. Pretposljednja rečenica: »Postavši Čovjek, u Betlehemu Judinu porađa se od Marije Djevice diže se za jednu kvartu više u ovom slučaju na gornji ton modusa F. Posljednja rečenica »Porodenje Gospodina našega Isusa Krista u tijelu« pjeva se opet na recitativu tona C s kadencom u lidijskom modusu na tonu F. Neka izdanja imaju posljednju rečenicu još za jednu kvartu više od gornje tonike modusa tj. na ton B i sa završetkom sličnom napjevu muke. Glede toga Stanislav Prepek kaže: »Ovaj dirljivi završetak na tonu muke već nas kod rođenja Božanskog Spasitelja podsjeća na njegovu muku i smrt, cilj njegovog dolaska na svijet: otkupljenje ljudskog roda«. Stoga u notnom zapisu donosimo dva završetka napjeva, simplex i melizmatički (ukrasni) koji podsjeća na završetak u Muci Kristovoj.« (Stanislav Prepek, Život s Crkvom, u : Sv. Cecilija, Zagreb, 1936., br 4. str. 130.-131.). Svečani napjev posljednje rečenice podiže se od recitativa na tonu G za jednu kvartu više, na ton C. Zanimljivo da jedna i druga rečenica mijenjaju moduse i to prva ima završetak dorski na tonu G, sa sniženim tonom H, a posljednja završetak na dorskom, na tonu A. Znamo da su gregorijanski zapisi u kvadratnoj notaciji relativni što se tiče intonacije pa stoga pjevač treba sebi uzeti intonaciju kakva mu odgovara. Tenor bi mogao uzeti intonaciju na tonu B ili A. Bas ili bariton nešto niže, npr. na tonu G ili F.

Navještaj Božića bilo bi najprikladnije pjevati 24. prosinca za vrijeme moljenja Časoslova ili prije početka Mise polnoćke. Ne smije zamijeniti niti jedan dio mise. Dobro je da se probudila želja kod jednog dijela svećenika za njegovanjem stare baštine. Stoga, radujmo se što živimo u

ovom posvećenom vremenu, prožetom Božjom prisutnošću, a ovi drevni običaji navještaja Svetkovine Božića mogu biti zalag neprestanog obnavljanja i uprisutnjenja svete povijesti spasenja na radost kršćana i Kristovih sljedbenika kao i čitavog čovječanstva.

Miroslav Martinjak

NAVJEŠTAJ BOŽIĆNE SVETKOVINE

Napjev prema Laudes Festivae (1940.) – Modus ordinarius sa završetkom po napjevu muke

D va-de-set i pe-tog dana pro-sinca; vje-ko-vima na-kon stva-ranja

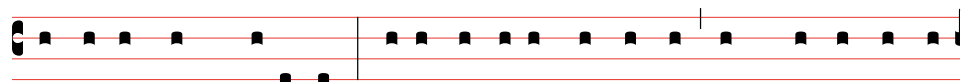
svijeta, kad je na po-četku Bog stvo-ri- o nebo i zemlju, i obli-ko-va- o

čovje-ka na svo-ju sli-ku; sto-lje-ćima na-kon Po-topa, kad je Sve-višnji

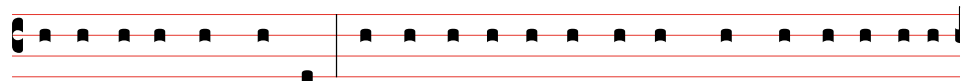
sta-vi- o dugu u obla-ke ka- o za-log mi-ra i Sa-ve-za; dva-de-set i jedno

sto-lje-će na-kon što je Abra-ham, naš O-tac u vje-ri krenu- o iz U-ra

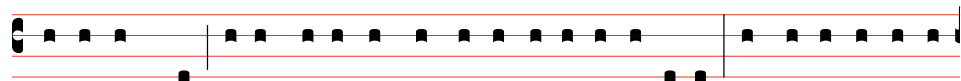
Kaldejskog; tri-na- est sto-lje-ća na-kon izlaska izra- elskog na-roda iz

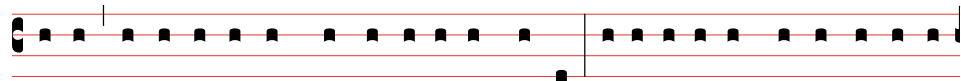
E- gipta pod Mojsi- jem; oko ti- suću go- di- na od Da- vi- do- va

poma- zanja za kra- lja; tjedna šezde- set i pe- tog po Da- ni- je- lovu

pro-ro- čanstvu; o- limpi- ja- de sto de- ve- de- set i četvr- te; od u- teme- ljenja

Rima, go- di- ne se- damsto pe- de- set i dru- ge; če- trde- set i dru- ge go- di- ne

vla- danja ca- ra Okta- vi- jana Augusta; kad je mir bi- o po svoj zemlji,

I- sus Krist, vječni Bog i Sin vječnoga Oca, ho- te- ći svo- jim premi- losnim

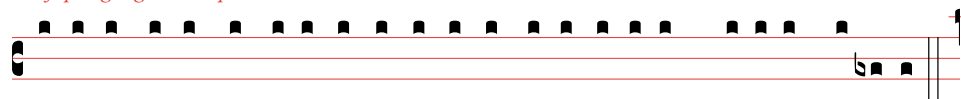

do- laskom posve- ti- ti svijet, za- čet po Duhu Sve- tom, i pošto je pro- teklo

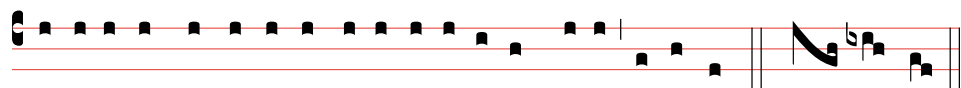
de- vet mje- se- ci po za- če- ću:

Ovdje podigne glas, a svi pokleknu:

Postavši Čovjek, u Betle- hemu Ju- di- nu po- ra- đa se od Ma- ri- je Dje- vi- ce.

Polako i svečano:

Po- rođenje Gospo- di- na na- še- ga I- su- sa Krista u tijelu. *ili:* u ti- je- lu.

INFORMACIJE I NARUDŽBE:

HRVATSKI INSTITUT ZA LITURGIJSKI PASTORAL
Ksaverska cesta 12a, 10000 Zagreb • tel.: +385 (0)1 5635 050
e-mail: pretplata@hilp.hr • www.hilp.hr

CIJENA

26,00 €

Naručite novo izdanje

Božanskog časoslova za Božji puk

**isključivo na e-poštu:
narudzbe@hilp.hr**

Troškovi poštarine
nisu uračunati u cijenu.

**NOVO
IZDANJE!**

živo vrelo

List izlazi 13 puta godišnje. Cijena pojedinog primjerka: 2 €. Inozemstvo: 4,23 €; 7,08 USD; 7,08 CAD; 8,46 AUD

Godišnja pretplata: 26 €. Inozemstvo: 55 €; 92 USD; 92 CAD; 110 AUD • BiH, SRB, MNE: 40 €

Za pretplatnike s deset i više primjeraka odobravamo popust od 10%.

Uplate za Hrvatsku: Privredna banka Zagreb, d.d. – IBAN: HR8823400091110174994

model plaćanja: 02 – poziv na broj: upisati pretplatnički broj

Uplate za inozemstvo: Privredna banka Zagreb, d.d. – IBAN: HR8823400091110174994 – SWIFT: PBZGHR2X

Sva prava pridržana. Nijedan se dio liturgijsko-pastoralnog lista Živo vrelo ne smije umnožavati, fotokopirati, reproducirati ni prenositi u bilo kakvu obliku (elektronski, mehanički i sl.) bez prethodne pisane suglasnosti glavnog i odgovornog urednika.

HRVATSKI INSTITUT ZA LITURGIJSKI PASTORAL
pri Hrvatskoj biskupskoj konferenciji